

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 060-09-19/2019/4
Ljubljana, 9. 1. 2020

Predlog

Z A P I S N I K

33. seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je bila v četrtek, 9. 1. 2020, v sobi 212/II, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana.

Seja se je začela ob 15.00 uri in se zaključila ob 15.30 uri.

PRISOTNI:

- predsednik komisije: mag. Peter Požun,
- podpredsednik komisije: Danijel Kastelic,
- člani komisije: Igor Antauer, dr. Matjaž Gams, Mitja Gorenšek, Tomaž Horvat, Lidija Jerkič, Ladislav Rožič in Jože Smole.

OPRAVIČENO ODSOTEN:

- član: Alojz Kovšca.

Sejo je sklical in vodil predsednik komisije mag. Peter Požun.

Dnevni red (8 ZA, 0 PROTI):

1. Potrditev zapisnika 32. seje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide
2. Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2019.

Ad 1.)

Komisija je zapisnik 32. seje komisije **potrdila** brez pripomb (8 ZA, 0 PROTI).

Ad 2.)

Komisija se je seznanila s predlogom Poročilom o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2019, katerega glavne poudarke je podal predsednik komisije mag. Peter Požun.

V razpravi o predlogu poročila o delu so člani komisije izpostavili zadovoljstvo z delom komisije in razpravami, ki se odvijajo v njenem okviru. Ocenili so, da so slednje vsebinsko bogate, strokovne in kakovostne. Izrazili so tudi zadovoljstvo z delom

predsednika in sekretarke komisije ter izrazili pričakovanje, da bo komisija tudi v prihodnje tako uspešno delovala.

Državni svetnik dr. Matjaž Gams je ob tem že napovedal dva posveta, ki se dotikata področja dela in ki naj bi jih izvedli v kratkem (na temo cepljenja, pod okriljem Ministrstva za zdravje, ter na temo pomoči, ki jo starejšim lahko nudimo na podlagi naprednih tehnologij). Državni svetnik in član komisije Tomaž Horvat se je posebej zahvalil za podporo komisije pri sprejemu zakonodajne iniciative, katere pobudnik je bil – Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Komisija je po opravljeni razpravi **potrdila** (9 ZA, 0 PROTI) predlog poročila.

Komisija je **sprejela** (9 ZA, 0 PROTI) tudi naslednji **dodatni sklep**, ki se je nanašal na možnost, da bodo v zvezi s kakšno od zadev v času do obravnave celotnega poročila o delu Državnega sveta v 2019 (predvidoma na februarski ali marčevski seji Državnega sveta), katerega sestavni del bo tudi poročilo komisije, nastale kakšne nove okoliščine (prejeti odzivi pristojnih institucij ipd.) ali bodo pridobljene kakšne dodatne informacije:

Komisija pooblašča sekretarko komisije za morebitne naknadne redakcijske spremembe ali dopolnitve teksta v času do priprave končne verzije skupnega Poročila o delu Državnega sveta v 2019.

Na podlagi sprejetega dodatnega sklepa in dejstva, da je Državni svet 9. 1. 2020 prejel odziv Vlade Republike Slovenije na sklep Državnega sveta k Zaključkom posveta o uresničevanju človekovih pravic (s to informacijo je bila dopolnjena točka 8. pod "Ostale zadeve" in tekst pod e) Zaključki posvetov - Zaključki posveta Uresničevanje človekovih pravic invalidov), se vsebina sprejetega in naknadno redakcijsko dopolnjenega poročila o delu komisije glasi:

»P O R O Č I L O

O DELU KOMISIJE DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SOCIALNO VARSTVO, DELO, ZDRAVSTVO IN INVALIDE V 2019

Sestava komisije:

- predsednik: mag. Peter Požun¹
 - podpredsednik: Danijel Kastelic²,
 - člani: Igor Antauer, dr. Matjaž Gams, Mitja Gorenšček, Tomaž Horvat, Lidija Jerkič, Alojz Kovšca, Ladislav Rožič in Jože Smole.
- Sekretarka komisije: mag. Nuša Zupanec.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, v skladu s Sklepom o ustanovitvi in nalogah Komisij Državnega sveta Republike Slovenije št. 020-03-14/2017/1, obravnava

¹ Do 27. 2. 2019 podpredsednik komisije, ki je opravljal naloge predsedujočega komisiji, ker je predsedniku komisije, državnemu svetniku Borisu Šuštaršiču, zaradi smrti na podlagi drugega odstavka 63. člena Zakona o državnem svetu s 30. 8. 2018 prenehal mandat državnega svetnika, kar je Državni svet ugotovil na podlagi žalne seje Državnega sveta navedenega dne. Za predsednika komisije je bil državni svetnik mag. Peter Požun imenovan na 15. seji Državnega sveta 27. 2. 2019.

² Mandat državnega svetnika mu je Državni svet potrdil na 14. seji 23. 1. 2019, za podpredsednika komisije pa je bil imenovan na 15. seji Državnega sveta 27. 2. 2019.

predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na področja socialnega varstva in zavarovanja, zdravstvenega varstva in zavarovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, trga dela, delovnih razmerij, socialnega sporazumevanja in kolektivnega dogovarjanja, varnosti in zdravja pri delu, varstva invalidov ter varstva otrok in družine.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih slednji obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja tudi predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

Komisija je v času od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 zasedala na **(23) sejah (devetnajstih (19) rednih in štirih (4) izrednih)**. Vse seje komisije so bile sklepčne.

Komisija je obravnavala triinštirideset **(43) zadev (devetintrideset (39) na rednih sejah, štiri (4) na izrednih sejah)**, od tega **štiriindvajset (24) predlogov zakonov, tri (3) zakonodajne iniciative, dva (2) predloga odločilnih vetov, šest (6) drugih aktov, predloženih v obravnavo Državnemu zboru, in osem (8) ostalih zadev** iz pristojnosti komisije. Enega (1) predloga zakonodaje iniciative ni obravnavala, ker je bil umaknjen s predloga dnevnega reda 14. seje 10. 1. 2019.

Komisija je na podlagi obravnavanih zadev oblikovala **štirinajst (14) poročil in osemindvajset (28) mnenj**, od katerih jih je sedemindvajset (27) posredovala matičnim delovnim telesom Državnega zbora, enega (1) pa Vladi Republike Slovenije.

Komisija je podala tudi **eno (1) zahtevo za dopolnitev odgovora Vlade Republike Slovenije** na mnenje komisije k odgovoru Ministrstva za zdravje na svetniško vprašanje, v skladu s 97. členom Poslovnika Državnega sveta, in **en (1) predlog za razširitev dnevnega reda seje Državnega sveta**, v skladu s 35. členom Poslovnika Državnega sveta.

Obravnavane zadeve

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-B) - skrajšani postopek, EPA 418-VIII (16. seja 6. 3. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (5. redna seja 13. 3. 2019). Zakon je Državni zbor sprejel na 6. redni seji 27. 3. 2019.*
2. Predlog zakona o spremembah Družinskega zakonika (DZ-A) - skrajšani postopek, EPA 417-VIII (16. seja 6. 3. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (5. redna seja 13. 3. 2019). Zakon je Državni zbor sprejel na 6. redni seji 27. 3. 2019.*
3. Predlog zakona o spremembi Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-L) - skrajšani postopek, EPA 377-VIII (16. seja 6. 3. 2019). *Komisija je pripravila poročilo za 16. sejo Državnega sveta 20. 3. 2019. Državni svet je svoje mnenje k predlogu zakona posredoval Odboru Državnega zbora za zdravstvo (1. redna seja 14. 3. 2019, 1. nadaljevanje 1. redne seje 4. 4. 2019 in 2. nadaljevanje 1. redne seje 8. 5. 2019), ki ni sprejel nobenega člena predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 8. seji 22. 5. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*
4. Predlog zakona o spremembi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-E) – skrajšani postopek, EPA 419-VIII (17. seja 28. 3. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (6. seja 3. 4. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 7. redni seji 16. 4. 2019, nato pa je Državni svet na 4. izredni seji 23. 4. 2019 sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu*

- ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 8. redni seji 21. 6. 2019 zakona ni sprejel.*
5. Predlog zakona o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2G) - nujni postopek, EPA 491-VIII (18. seja 4. 4. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (18. nujna seja 17. 4. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 21. izredni seji 25. 4. 2019.*
 6. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-I) - skrajšani postopek, EPA 492-VIII (19. seja 18. 4. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (20. nujna seja 18. 4. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 21. izredni seji 25. 4. 2019.*
 7. Predlog zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1A) - skrajšani postopek, EPA 504-VIII (21. seja 16. 5. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (8. seja 5. 6. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 9. redni seji 18. 6. 2019.*
 8. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-A) - skrajšani postopek, EPA 541-VIII (22. seja 30. 5. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (10. seja 27. 6. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 10. redni seji 12. 7. 2019.*
 9. Predlog zakona o spremembah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1B) -skrajšani postopek, EPA 570-VIII (22. seja 30. 5. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (3. seja 26. 6. 2019), ki ni sprejel nobenega člana predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 10. seji 12. 7. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*
 10. Predlog zakona o spremembah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-I) – nujni postopek, EPA 656-VIII (24. seja 1. 7. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (26. nujna seja 3. 7. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 10. seji 12. 7. 2019.*
 11. Predlog zakona o spremembah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (ZOUTPI-B) – skrajšani postopek, EPA 643-VIII (4. izredna seja 21. 6. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (13. nujna seja 1. 7. 2019), ki ni sprejel nobenega člana predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 10. seji 12. 7. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*
 12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) – druga obravnava, EPA 683-VIII (25. seja 17. 7. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (11. seja 11. 9. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 12. seji 29. 10. 2019, Državni svet pa je na 7. izredni seji 5. 11. sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 13. seji 22. 11. 2019 zakona ni sprejel.*
 13. Predlog zakona o spremembah Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (ZUTPG-C) – druga obravnava (v osnovi predlagana obravnava po nujnem postopku), EPA 648-VIII (25. seja 17. 7. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (11. seja 11. 9. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 11. seji 26. 9. 2019.*
 14. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih (ZZdr-2A) - skrajšani postopek, EPA 704-VIII (26. seja 5. 9. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (4. seja 3. 10. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 12. seji 22. 10. 2019.*
 15. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o enakih možnostih žensk in moških (ZEMŽM-A) – druga obravnava, EPA 672-VIII (26. seja 5. 9. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (11. seja 11. 9. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 11. seji 26. 9. 2019.*

16. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1B) - druga obravnava (v osnovi predlagana obravnava po skrajšanem postopku), EPA 765-VIII (27. seja 25. 9. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (15. seja 28. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 14. seji 18. 12. 2019.*
17. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) - druga obravnava, EPA 784-VIII – kot zainteresirano delovno telo (29. seja 24. 10. 2019). *Komisija je skupno mnenje k predlogu zakona, ki ga je pripravila s pristojno Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, poslala Odboru Državnega zbora za finance (15. seja 6. 11. 2019 in 1. nadaljevanje 15. seje 7. 11. 2019), ki ni sprejel nobenega člena predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 13. seji 22. 11. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*
18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-O) - druga obravnava, EPA 785-VIII (29. seja 24. 10. 2019). *Komisija je skupno mnenje k predlogu zakona, ki ga je pripravila s Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance kot zainteresirano komisijo, poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (5. seja 6. 11. 2019 in 1. nadaljevanje seje 27. 11. 2019). Državni zbor je zaključil drugo obravnavo predloga zakona, tretjo obravnavo pa bo opravil na redni seji januarja 2020.*
19. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-L) – skrajšani postopek, EPA 833-VIII (30. seja 29. 10. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (19. nujna seja 6. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 13. seji 26. 11. 2019.*
20. Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za nego otroka (ZINDNO) – druga obravnava, EPA 777-VIII (30. seja 29. 10. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (14. seja 5. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 13. seji 22. 11. 2019.*
21. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 813-VIII (31. seja 21. 11. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (33. nujna seja 25. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 29. izredni seji 29. 11. 2019.*
22. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-E) - druga obravnava, EPA 818-VIII (31. seja 21. 11. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (33. nujna seja 25. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 29. izredni seji 29. 11. 2019.*
23. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1C) – skrajšani postopek, EPA 884-VIII (6. izredna seja 3. 12. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (34. nujna seja 4. 12. 2019). Dopolnjen predlog zakona je Državni svet obravnaval na 24. seji 11. 12. 2019 in svoje mnenje poslal Državnemu zboru, ki je zakon sprejel na 14. seji 18. 12. 2019.*
24. Predlog zakona o spremembah Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (ZPSDP-C) - druga obravnava, EPA 862-VIII (32. seja 18. 12. 2019). *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki naj bi predlog zakona obravnaval 15. 1. 2019. Državni zbor naj bi o predlogu zakona odločal na redni seji januarja 2020.*

Zakonodajne iniciative Državnega sveta:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – zakonodajna iniciativa (15. seja 7. 2. 2019). *Komisija je predlagano zakonodajno iniciativo (predlagatelj državni svetnik Tomaž Horvat) podprla in pripravila poročilo za 15. sejo 27. 2. 2019. Državni svet je predlog zakona podprl in ga vložil v*

zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku. Kolegij Državnega zbora je obravnavo po skrajšanem postopku potrdil na 28. seji 18. 3. 2019. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je predlog zakona obravnaval na 2. seji 8. 5. 2019 in na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 8. seji 25. 5. 2019.

- 2. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o minimalni plači – zakonodajna iniciativa (24. seja 1. 7. 2019). Komisija je predlagano zakonodajno iniciativo (predlagateljica Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance) podprla. Pripravila je poročilo za 20. sejo Državnega sveta 3. 7. 2019. Državni svet predloga zakona prav tako ni podprl, s čimer se je njegova obravnava v okviru Državnega sveta zaključila.*
- 3. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – zakonodajna iniciativa (28. seja 14. 10. 2019). Komisija je predlog zakona (predlagatelj državni svetnik Franc Kangler) podprla in pripravila poročilo za 22. sejo Državnega sveta 16. 10. 2019. Državni svet je predlog zakona podprl in ga vložil v zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 48. seji 23. 10. 2019 potrdil obravnavo predloga zakona po skrajšanem postopku. Pristojni Odbor Državnega zbora za zdravstvo predloga zakona (EPA 837-VIII) do konca 2019 še ni obravnaval.*

Predloga odločilnih vetov:

- 1. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-E), EPA 419-VIII (3. izredna seja 23. 4. 2019). Komisija je predlog odločilnega veta (predlagatelj skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Brankom Tomažičem) na 3. izredni seji 19. 4. 2019 podprla in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 4. izredni seji 23. 4. 2019 sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 8. redni seji 21. 6. 2019 zakona ni sprejel.*
- 2. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H), EPA 683-VIII (5. izredna seja 5. 11. 2019). Komisija je predlog odločilnega veta (predlagateljica Interesna skupina delojemalcev) podprla in pripravila poročilo za 7. izredno sejo Državnega sveta 5. 11. 2019. Državni svet je sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 13. seji 22. 11. 2019 zakona ni sprejel.*

Drugi akti, predloženi v obravnavo Državnemu zboru:

- 1. Štiriindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2018, EPA 420–VIII – kot zainteresirano delovno telo (17. seja 28. 3. 2019). Komisija je skupno mnenje k poročilu, ki ga je pripravila s pristojno Komisijo za državno ureditev, poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot zainteresiranemu delovnemu telesu Državnega zbora (7. seja 9. 5. 2019). Poročilo Varuha je kot matično delovno telo obravnavala tudi Komisija Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 5. seji, dne 4. 6. 2019, Državni zbor pa je na 9. seji 20. 6. 2019 v zvezi s poročilom Varuha sprejel posebno priporočilo vsem institucijam in funkcionarjem na vseh ravneh.*
- 2. Poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma po Opcijskem protokolu h Konvenciji OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju za leto 2018, 421–VIII – kot zainteresirano delovno telo (17. seja 28. 3. 2019). Komisija je poslala skupno mnenje k poročilu, ki ga je pripravila s pristojno Komisijo za državno ureditev, poslala Komisiji Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti (5. seja dne 4. 6. 2019). Državni zbor je na 9. seji 20. 6. 2019 v zvezi s poročilom Varuha sprejel posebno priporočilo vsem pristojnim državnim in drugim organom.*

3. Redno letno poročilo Zagovornika načela enakosti za leto 2018, EPA 572-VIII (21. seja 16. 5. 2019). *Komisija je pripravila poročilo za obravnavo na 19. seji Državnega sveta 12. 6. 2019. Državni svet je svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 9. seji 13. 6. 2019 seznanil s poročilom Zagovornika načela enakosti. S tem se je obravnava letnega poročila zaključila.*
4. Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2018, EPA 611-VIII (23. seja 17. 6. 2019). *Komisija je mnenje k letnemu poročilu poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 10. seji 27. 6. 2019 seznanil z letnim poročilom, s čimer se je njegova obravnava zaključila.*
5. Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2018, EPA 652-VIII (25. seja 17. 7. 2019). *Komisija je pripravila poročilo za obravnavo na 21. seji Državnega sveta 18. 9. 2019. Državni svet je svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 14. seji 5. 11. 2019 seznanil s poročilom, s čimer se je njegova obravnava zaključila.*
6. Poročilo o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2018, EPA 759-VIII (27. seja 25. 9. 2019). *Komisija je mnenje k poročilu poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 14. redni seji 5. 11. 2019 seznanil s poročilom, s čimer se je njegova obravnava zaključila.*

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2018 (14. seja 10. 1. 2019). *Poročilo je bilo vključeno v skupno Poročilo o delu Državnega sveta 2018.*
2. Zaključki posveta Starejši kot sedanost in prihodnost družbe (15. seja 7. 2. 2019). *Komisija je pripravila poročilo za 15. sejo Državnega sveta 27. 2. 2019, v katerem je zaključke posveta podprla in jih predlagala v sprejem Državnemu svetu. Državni svet je na podlagi seznanitve z zaključki posveta sprejel sklep, ki ga je naslovil na vse ključne državne organe in 9. 5. 2019 nanj prejel odgovor Vlade Republike Slovenije.*
3. Problematika skrajševanja čakalnih dob z vidika financiranja zdravstvenega varstva (18. seja 4. 4. 2019). *Komisija je pripravila poročilo in predlagala razširitev 17. seje Državnega sveta 10. 4. 2019, na kateri je Državni svet sprejel sklepe, ki jih je naslovil na Vlado Republike Slovenije v proučitev in seznanitev. Odgovor Vlade Republike Slovenije je Državni svet prejel 30. 5. 2019.*
4. Odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanja državnega svetnika mag. Petra Požuna glede specializantov s področja družinske medicine in izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi (19. seja 18. 4. 2019). *Komisija je pripravila mnenje, ki ga je naslovila na Vlado Republike Slovenije in jo pozvala k odgovoru. Komisija je odgovor Vlade Republike Slovenije prejela 6. 6. 2019. Ker ni bila zadovoljna z odgovorom, je na Vlado Republike Slovenije naslovila zahtevo, da odgovor dopolni (za več glej točko 6.)*
5. Seznanitev s pilotnim projektom uvajanja dolgotrajne oskrbe – projekt *Integrirana oskrba v občini Krško »MOST«* (20. seja 9. 5. 2019). *Komisija je pripravila poročilo in Državnemu svetu predlagala seznanitev s pilotnim projektom. Državni svet je na 19. seji 12. 6. 2019 sprejel pet vsebinskih sklepov, oblikovanih na podlagi sklepov komisije, in jih poslal Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje v proučitev in odgovor. Državni svet je do konca 2019 prejel zgolj odgovor Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje z dne 28. 6. 2019.*
6. Zahteva za dopolnitev Odgovora Vlade Republike Slovenije št. 00202-8/2019/5 z dne 6. 6. 2019 na Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Odgovoru Ministrstva za zdravje na vprašanja državnega svetnika mag. Petra Požuna glede specializantov s področja družinske medicine in izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi (23. seja 17. 6. 2019). *Komisija je zahtevo Vladi poslala 19. 6. 2019, dopolnjen odgovor Vlade pa je prejela 11. 7. 2019. Nato je Državni svet na podlagi 98. člena Poslovnika*

Državnega sveta in na predlog državnega svetnika mag. Petra Požuna na Vlado in Ministrstvo za zdravje 19. 9. 2019 naslovil vprašanja v zvezi z napredkom pri izvajanju 20.a člena Zakona o zdravniški službi. Odgovor Vlade je Državni svet prejel 7. 11. 2019.

7. Zaključki posveta Prikaz sistema študentskega dela in njegovega vpliva na mlade in razvoj njihovih kompetenc, podjetja in proračun (24. seja 1. 7. 2019). Komisija je pripravila poročilo za 20. sejo Državnega sveta 3. 7. 2019. Državni svet je sprejel sklep, ki ga je v seznanitev poslal Vladi Republike Slovenije, Predsedniku Državnega zbora, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za finance in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.
8. Zaključki posveta Uresničevanje človekovih pravic invalidov (30. seja 29. 10. 2019). Komisija je pripravila poročilo za 23. sejo Državnega sveta 13. 11. 2019. Državni svet je na predlog komisije sprejel sklep, v katerem je Vlado Republike Slovenije pozval, da zaključke posveta podrobneje prouči in se v roku 30 dni do njih opredeli z vidika vsakega posameznega ministrskega resorja, pristojnega za posamezno področje, izpostavljeno v zaključkih posveta. Sklep je v vednost poslal tudi nekaterim ključnim deležnikom, povezanim z obravnavano tematiko. 5. 12. 2019 je Državni svet prejel odziv Združenja Dlan gluhoslepih Slovenije na sklep Državnega sveta k zaključkom posveta, 9. 1. 2020 pa tudi opredelitev Vlade Republike Slovenije.

Umaknjena točka:

1. Predlog zakona o spremembi Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov - zakonodajna iniciativa (z dnevnega reda 14. seje 10. 1. 2019). Točka je bila umaknjena na podlagi 70. člena Poslovnika Državnega sveta, na predlog pobudnika za sprejem zakonodajne iniciative, državnega svetnika Alojza Kovšce.

Povzetek vsebine obravnavanih zadev

a) Predlogi zakonov

PODROČJE DELOVNIH RAZMERIJ IN PRAVIC IZ DELA

Komisija je na 17. seji 28. 3. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-E), EPA 419-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Nemcem. S predlogom zakona se je želelo obstoječi praznik - vrnitev Primorske k matični domovini (15. september) - na podlagi določenih zgodovinskih dejstev poimenovati kot »15. september, priključitev Primorske k matični domovini«. Komisija je predlog zakona podprla in svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 6. seji 3. 4. 2019 sprejel oba člena predloga zakona, brez popravkov. Državni zbor je zakon sprejel na 7. redni seji 16. 4. 2019, nato pa je Državni svet na 4. izredni seji 23. 4. 2019 na pobudo skupine državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Tomažič) sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča (za več glej podpoglavje c) Predlogi odložitelnih vetov). Državni zbor ob ponovnem odločanju na 8. redni seji 21. 6. 2019 zakona ni sprejel.

Komisija je na 18. seji 4. 4. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2G), EPA 491-VIII, ki ga je po nujnem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Namen predlagatelja je bil zvišati razpoložljivi dohodek in izboljšati socialni položaj delavcem v primeru izplačila regresa za letni dopust, s tem, da se regres za letni dopust do višine 100 % povprečne letne plače ne bi več všteval v osnovo za plačilo prispevkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Komisija je bila seznanjena, da je predlagane spremembe podprl Ekonomsko-socialni svet, in jih tudi sama podprla. Ob tem je pozvala k poenotenju izrazoslovja, uporabljenega v ZPIZ-2 in

Zakonu o dohodnini, kar se tiče podlage za določitev višine zneska, do katerega se regres za letni dopust ne všteva v osnovo za plačilo prispevkov za socialno varnost, oziroma zneska, ki se ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja. Pozvala je tudi k skrbi za dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema, na podlagi informacije, da bodo predlagane spremembe povzročile manjko 1,4 milijona evrov v blagajni pokojninskega in invalidskega zavarovanja. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 18. nujni seji 17. 4. 2019 med drugim sprejel amandma koalicijskih poslanskih skupin k 1. členu predloga zakona, s katerim se je upoštevalo pripombe komisije in izenačilo osnovo za plačilo prispevkov za socialno varnost z osnovo za akontacijo dohodnine od regresa za letni dopust, kot je bila predlagana s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, EPA 490-VIII, ki je bil v obravnavo Državnemu zboru predložen istočasno kot obravnavana novela ZPIZ-2G. Državni zbor je zakon sprejel na 21. izredni seji 25. 4. 2019.*

Komisija je na 27. seji 25. 9. 2019 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1B), EPA 765-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku, ki je bil po odločitvi Kolegija predsednika Državnega zbora spremenjen v rednega, predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Matejem T. Vatovcem. S predlogom zakona se je želelo zagotoviti pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi neodložljivega opravka v primeru spremstva otroka v šolo na prvi šolski dan vsem zaposlenim staršem, ne glede na to, ali so zaposleni v javnem ali zasebnem sektorju. Predlagane dopolnitve so temeljile na stališču Vrhovnega sodišča, ki je v sodbi VIII Ips 35/2019 oktobra 2018 razsodilo, da spremstvo prvošolca v šolo na prvi šolski dan predstavlja neodložljiv opravek. Stališča članov komisije do predlagane zakonske dopolnitve so bila zaradi sestave komisije precej različna. Po eni strani je bila izražena podpora odpravi trenutnega diskriminatornega stanja, tudi zaradi pešanja dialoga na ravni posameznih dejavnosti v gospodarstvu, medtem ko so predstavniki delodajalcev sicer izrazili razumevanje do dobre namere predlagateljev, a so menili, da je predlagana rešitev nedorečena ter strokovno, postopkovno in vsebinsko nesprejemljiva. Opozorili so, da dikcija nove, pete alineje 165. člena ZDR-1 »drugih neodložljivih opravkov« dopušča široko polje interpretacije, kaj sodi pod navedene neodložljive opravke in bi lahko predstavljala podlago za izkoriščanje navedene zakonske podlage (možnost koriščenja vseh sedem možnih dni plačane odsotnosti z dela zaradi različnih neodložljivih opravkov). Opozorjeno je bilo tudi na to, da predlagane rešitve niso bile predmet predhodnega usklajevanja v okviru Ekonomsko-socialnega sveta. V okviru glasovanja na seji komisije, je prevladala podpora predlogu zakona. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 15. seji 28. 11. 2019 sprejel amandma Odbora k 1. členu predloga zakona. Amandma je bil predložen s strani Poslanske skupine Levica in z njim se je specifično določilo, da ima delavec pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi osebne okoliščine tudi v primeru spremstva otroka, učenca prvega razreda, v šolo na prvi šolski dan, in sicer največ en dan v koledarskem letu. S tem so bile upoštevane pripombe predstavnikov interesov delodajalcev in Zakonodajo-pravne službe Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 14. seji 18. 12. 2019.*

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I), EPA 813-VIII, ki ga je v zakonodajno proceduro po rednem postopku predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 31. seji 21. 11. 2019. S predlogom zakona se je zasedovalo dva ključna cilja – podaljševanje delovne aktivnosti in zagotavljanje primerne dohodka za varno starost oziroma izboljšanje socialnega položaja vseh upravičencev iz sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Z novelo je bil predviden postopen dvig odmernih odstotkov za starostno pokojnino za zavarovance obeh spolov (za 40 let pokojninske dobe 63,5 %; za zavarovance moškega spola predviden postopen dvig odmernega odstotka v obdobju šestih let, do 2025). Po enakem principu postopnega dviga v 6-letnem obdobju je bil predviden tudi dvig odmere invalidske pokojnine za primer invalidnosti, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Predvidena sta bila tudi dvig najnižje in

najvišje osnove za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, višje vrednotenje dodatne pokojninske dobe brez dokupa v primeru izpolnitve 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe brez dokupa (3 % na leto za največ 3 dodatna leta zavarovanja) ter višje vrednotenje odmernega odstotka za posameznike, ki so se že upokojili, pa bodo pozneje ponovno vstopili v zavarovanje. Predlagana je bila tudi nadgradnja sistema spodbud za vztrajanje v zavarovanju ali ponovno aktivacijo (3 % na leto za 3 dodatna leta zavarovanja za tiste, ki so že izpolnili pogoje za starostno upokojitev; mesečno izplačevanje 40 % starostne pokojnine za prva tri leta po izpolnitvi pogojev za starostno upokojitev ter 20 % starostne pokojnine v nadaljnjih letih; spodbude za podaljševanje aktivnosti za vsaj 4 ure dnevno oziroma 40 ur tedensko z višjim sorazmernim plačilom obdobja aktivacije itd.). S predlogom zakona se je želelo uvesti tudi manjše spremembe pravne ureditve sistema poklicnega zavarovanja z namenom izboljšanja izvajanja poklicnega zavarovanja in položaja zavarovancev, brez posega v njihove pravice, in prenesti določbe Direktive IORP II v slovenski pravni red, z namenom izboljšanja upravljanja pokojninskih skladov, zaščite članov dodatnega pokojninskega zavarovanja in uživalcev dodatne pokojnine. Določeni so bili tudi pogoji za opravljanje čezmejne dejavnosti na področju dodatnega pokojninskega zavarovanja, prav tako pa je bila predlagana odprava omejitve, da se posameznik vključi v več pokojninskih načrtov individualnega pokojninskega zavarovanja, mikro podjetjem pa naj bi se po novem omogočilo lažje vključevanje v izvajanje shem dodatnega pokojninskega zavarovanja. Komisija je bila seznanjena, da je bila vsebina zakonske novele usklajena v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, pa tudi z nekaj pripombami k posameznim segmentom predlaganih zakonskih sprememb in sistema pokojninske in invalidskega zavarovanja na splošno. Tako je bilo v razpravi opozorjeno na nujnost celovite prenove sistema invalidskega zavarovanja, ki se jo pričakuje že od 2012; na nujnost dviga invalidskih pokojnin in določitev najnižjega zagotovljenega zneska invalidske pokojnine na ravni vsaj minimalnega osebnega dohodka oziroma denarne socialne pomoči (trenutno 402,18 evra), če že ne na ravni minimalnih življenjskih stroškov; na še vedno diskriminatorni položaj oseb s telesno okvaro, ki je nastala kot posledica poškodbe in bolezni izven dela po sprejemu ZPIZ-2 v 2012 (od takrat so do nadomestila za telesno okvaro upravičeni zgolj osebe, ki so utrpele telesno okvaro zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni); na nujnost izboljšanja gmotnega položaja upokojencev, tudi na podlagi zmanjšanja razlike med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo v Republiki Sloveniji, ki zadnjih 11 let pospešeno pada. Komisija je sicer podprla predlagani, tudi med socialnim partnerji usklajeni dvig odmernih odstotkov za starostne, invalidske, vdovske in družinske pokojnine, pri čemer je bila izražena realna potreba po izrazitejšem dvigu odmernih odstotkov pri prihodnjih zakonodajnih spremembah, z vidika zagotavljanja višjega življenjskega standarda upokojencev. V zvezi s t. i. dvojnimi statusom (aktivnim in upokojenskim, bodisi na podlagi instituta izplačila delne pokojnine ali izplačila dela pokojnine za tiste, ki ostajajo polno aktivni) je bil izražen pomislek glede morebitnega pretirano liberalnega pristopa k iskanju rešitev na tem področju in glede možnih zlorab navedenih zakonskih določb s strani zavarovancev, saj se je z novelo zakona zaposlenim tako v javnem kot zasebnem sektorju ponudilo popolnoma odprte možnosti za nadaljevanje svoje delovne aktivnosti, brez da bi se upoštevalo omejitve ali želje delodajalcev v tem oziru. Komisija se je v razpravi dotaknila tudi vprašanja ustreznosti zakonske ureditve pokojninskega in invalidskega zavarovanja z vidika enakosti žensk in moških ter izenačevanja pogojev za upokojitev za različne skupine zavarovancev (invalidi, zavarovanci brez otrok, ...), v povezavi z morebitno diskriminatornostjo posameznih določb navedene zakonodaje. Komisija je razpravljala tudi o vzporednih ukrepih na ostalih področjih, v pristojnosti različnih ministrskih resorjev, ki bi jih bilo treba uvajati z namenom ohranjanja vzdržnosti sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, glede na znane demografske trende. Komisija je po opravljeni poglobljeni razpravi predlog zakona podprla. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 33. nujni seji 25. 11. 2019, na podlagi sprejetih amandmajev k posameznim členom predloga zakona, pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora. Državni zbor je zakon (končna dodeljena kratica: ZPIZ-2H) sprejel na 29. izredni seji 29. 11. 2019.*

Predlog zakona o spremembah Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (ZPSDP-C), EPA 862-VIII, ki sta ga v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila Zbornica komunalnega gospodarstva in Sindikat komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije, na podlagi več kot 7.000 zbranih podpisov podpore volivcev, je komisija obravnavala na 32. seji 18. 12. 2019). Namen predloga zakona je razrešitev problematike neenakega povračila stroškov prehrane delavcem v komunalnih podjetjih, ne glede na njihovo statusno obliko oziroma lastništvo (gospodarski javni zavodi in javna podjetja ali koncesionarji oziroma osebe zasebnega prava), kar se je sicer neuspešno skušalo urediti že od 2007. Namesto trenutno veljavnih zakonskih omejitev, bi se tako po novem upoštevalo določbe Kolektivne pogodbe komunalnih dejavnosti in s tem skupini državljanov, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, omogočilo, da jim bo med delom zagotovljena primerna prehrana pod enakimi pogoji (enotna višina povračila stroškov prehrane v skladu s kolektivno pogodbo v višini 6,12 evra). Komisija je bila seznanjena s stališči Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za finance, ki ne nasprotujeta nadaljnji obravnavi predloga zakona. Komisija je z zadovoljstvom ugotovila, da po dolgih letih iskanja rešitve, predlagane zakonske spremembe uživajo podporo tako vladne, sindikalne kot delodajalske strani in da jih podpira tudi Ekonomsko-socialni svet. Komisija je v svojem mnenju opozorila na določene finančne in druge posledice, ki so nastale zaradi dolgoletnega ohranjanja statusa quo in nezadostne aktivnosti izvršne veje oblasti. Pridobivanje podpisov podpore volivcev zakonodajni iniciativi je namreč zahteven projekt, povezan s precejšnjimi stroški – neposrednimi in tudi oportunitetnimi stroški časa. Komisija je zato izrazila pričakovanje, da bodo predlagane zakonske spremembe čim prej sprejete in uveljavljene, prav tako pa tudi to, da se bo v okviru Vlade nadaljevalo iskanje že večkrat napovedanih celovitih rešitev problematike, ki se posredno dotika tudi ostalih področij širše javne oziroma državne uprave. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki naj bi predlog zakona obravnaval 15. 1. 2019, Državni zbor pa bo o predlogu zakona predvidoma odločal na redni seji januarja 2020.*

PODROČJE TRGA DELA IN ZAPOSLOVANJA

Komisija je na 21. seji 16. 5. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1A), EPA 504-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Komisija je bila seznanjena, da je ključni namen predlaganih sprememb uskladitev pravil spletnega plačevanja vrednotnic z Direktivo 2015/2366/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 11. 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu v zvezi s prepovedjo zaračunavanja nadomestil in provizij za brezgotovinska plačila, ki jih potrošniki opravijo z uporabo plačilnih kartic (prepoved je stopila v veljavo 13. 1. 2018). Posledično je bilo predlagano črtanje do tedaj veljavnega tretjega odstavka 15. člena veljavnega ZPDZC-1 in s tem zaračunavanje nadomestil in provizij potrošnikom za brezgotovinska plačila vrednotnic s plačilnimi karticami, kar je sicer Urad za javna plačila v praksi vse od uveljavitve zgoraj navedene Direktive že izvajal. Komisija je ob tem pozvala k dodatni okrepitvi aktivnosti na področju preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, saj do sedaj vpeljeni ukrepi že kažejo določene pozitivne rezultate. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide za obravnavo na njegovi 8. seji 5. 6. 2019. Državni zbor je zakon sprejel na 9. redni seji 18. 6. 2019.*

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-A), EPA 541-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 22. seji 30. 5. 2019. S predlogom zakona se je želelo odpraviti nepotrebna upravna bremena in poenostaviti postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, kar naj bi omogočilo bolj učinkovito izvajanje evropske zakonodaje na nacionalni ravni. Komisija je ugotovila, da gre predvsem za tehnične spremembe veljavne zakonodaje, ki jih terja na evropski ravni sprejeta

zakonodaja, zato v zvezi s predlaganimi spremembami ni imela pripomb. Je pa pozvala, da naj bo država bolj preudarna pri načrtovani nadaljnji deregulaciji posameznih dejavnosti (obeta se 21 novih deregulacij), z namenom zaščite domačega trga delovne sile, potrošnikov in izobraževalnega sistema, saj so že vidne negativne posledice obširnih deregulacij posameznih dejavnosti in poklicev v preteklih letih. *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predloga zakona obravnaval na 10. seji 27. 6. 2019. Državni zbor je zakon sprejel na 10. redni seji 12. 7. 2019.*

Komisija je na 31. seji 21. 11. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-E), EPA 818-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. Kot ključni cilji predloga zakona so bili navedeni: hitrejša aktivacija delovno aktivnega prebivalstva in omejevanje prekarnega dela (sprememba pogojev pri določitvi trajanja denarnega nadomestila; zvišanje pogoja gostote zavarovalne dobe z devetih na deset mesecev v zadnjih 24 mesecih), zagotavljanje večje socialne varnosti prejemnikov denarnega nadomestila (dvig najnižjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti na 530,19 evra), aktivacija in integracija tujih brezposelnih oseb, ki nimajo znanja slovenskega jezika (pogojevanje znanja tujega jezika za brezposelno osebo, ki se jo vodi v evidenci brezposelnih oseb); prilagoditev potrebam delodajalcev v času sezonskega dela (upokojenecem naj bi se kot izjema dovolilo, da v posameznem koledarskem mesecu opravijo do 90 ur začasnega in občasnega dela, z omejitvijo na največ tri take mesece v letu in z ohranitvijo veljavne omejitve ur na letni ravni na 720 ur); uvedba dodatnih razlogov za odklonitev pravice do denarnega nadomestila (za osebe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne in poklicne pokojnine) in sprememba dosedanjega dvostopenjskega sankcioniranja kršitev iz naslova obveznosti brezposelnih oseb (ohranja se le, kadar oseba ne bo aktivni iskalec zaposlitve). Predlagana je bila tudi sprememba glob za kršitve omejitev pri opravljanju začasnega in občasnega dela upokojenecv, prilagojenih velikosti delodajalca, prekrškovnemu organu pa bi se v skladu s predlogom zakona po novem omogočilo tudi izrek navedenih glob v razponu.

V razpravi komisije je bilo opozorjeno na zaznana nesorazmerja na trgu delovne sile (70.000 brezposelnih oseb (po oceni od teh okrog 35.000 nezaposljivih) in povečane potrebe delodajalcev po kvalificirani delovni sili okrog 34.000 oseb, ki jim ni moč zadostiti) in pozvano k intenzivnejšemu pristopu k aktivaciji tistih brezposelnih oseb, ki so še lahko delovno aktivne. Opozorjeno je bilo tudi na to, da bi se zaradi višjih obremenitev s stroški dela (dvig minimalne plače) in posledične ukinitve posameznih proizvodnih programov ali njihove selitve v tujino lahko v kratkem času bistveno povečalo število prijavljenih brezposelnih oseb na Zavodu RS za zaposlovanje, za kar bo prav tako treba čim prej najti učinkovite rešitve. Komisija je razpravljala tudi o (pred)pogoju znanja slovenskega jezika pri iskalcih zaposlitve tako z vidika njihove zaščite ter uspešne integracijo v družbo na eni strani, kot zaščite potrošnikov ter delodajalcev na drugi strani. Komisija je ugotovila, da je bil predlog zakona ustrezno in zgledno obravnavan v okviru socialnega dialoga in mu je po opravljeni razpravi izrekla podporo. Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala *Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 33. nujni seji 25. 11. 2019 na podlagi sprejetih amandmajev, ki so se med drugim nanašali tudi na pogoje znanja slovenskega jezika za prijavljene iskalce zaposlitve, o katerih je razpravljala komisija, pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora. Slednji je zakon sprejel na 29. izredni seji 29. 11. 2019.*

PODROČJE DRUŽINE

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-B), EPA 418-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 16. seji 6. 3. 2019. Predlagane spremembe in dopolnitve veljavnega zakona so bile povezane z izvajanjem Družinskega zakonika (namestitvev otroka na podlagi izrednega dovoljenja za izvajanje rejniške dejavnosti; pravne podlage za odločitev sodišča o razrešitvi rejnika v skladu z določbami Družinskega

zakonika; razširitev možnosti izvajanja rejništva kot poklica; podaljšanje možnosti bivanja v rejništvu osebam po polnoletnosti in zaključku šolanja). Komisija k predlaganim spremembam in dopolnitvam zakonodaje ni imela pripomb in je predlog zakona podprla. Državni svet predloga zakona ni obravnaval. *Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide je predlog zakona obravnaval na 5. redni seji 13. 3. 2019, Državni zbor pa je zakon v dopoljnjeni obliki sprejel na 6. seji 27. 3. 2019.*

Predlog zakona o spremembah Družinskega zakonika (DZ-A), EPA 417-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije je komisija obravnavala na 16. seji 6. 3. 2019. Z novelo je bil predlagan spremenjen način določitve prispevka k stroškom oskrbe za otroke v okviru preživljanja otroka, ki je nameščen v rejništvo ali v zavod, kar naj bi bilo po pojasnilih predlagatelja pravičnejše do otrok v primerjavi z do tedaj veljavno ureditvijo. Zagotovilo naj bi se tudi poenostavitev postopka določitve prispevka k stroškom oskrbe z izvedbenega vidika, in sicer tako za centre za socialno delo kot za sodišča. Komisija k predlaganim spremembam ni imela pripomb. *Državni svet predloga zakona ni obravnaval. Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide je predlog zakona obravnaval na 5. redni seji 13. 3. 2019, Državni zbor pa je zakon v dopoljnjeni obliki sprejel na 6. seji 27. 3. 2019.*

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1C), EPA 884-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije, je komisija obravnavala na 6. izredni seji 3. 12. 2019. S predlogom zakona so bili z namenom zaščite otrok in družin predlagani naslednji ključni ukrepi: podaljšanje očetovskega dopusta ob rojstvu dvojčkov ali več hkrati živorojenih otrok za dodatnih deset dni za vsakega otroka, tudi v primeru posvojitve dvojčkov ali več hkrati živorojenih otrok ali več različno starih otrok do končanega prvega razreda osnovne šole najstarejšega otroka; na novo uvedena pravica do starševskega varstva tudi za rejnike, kadar je v rejniško družino nameščen otrok, ki je starejši od 11 mesecev in še ni zaključil prvega razreda osnovne šole; dvig najnižjega izplačila materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila na višino osnovnega zneska minimalnega dohodka (547,32 evra bruto oz. 402,18 evra neto) za starše otrok, ki bodo rojeni po 1. 1. 2022; dvig zneska nadomestila za tiste vlagatelje, ki dan pred nastopom posamezne vrste dopusta ne bodo zavarovani za starševsko varstvo, so pa bili zavarovani iz navedenega naslova vsaj 12 mesecev v zadnjih treh letih (to bi zagotovilo minimalno porodniško nadomestilo vsem porodnicam, državljanke Republike Slovenije, ne glede na njihov status); črtanje veljavnega, a v praksi še ne izvedenega načina izplačila pomoči ob rojstvu otroka v dobroimetju (uporabljati bi se začelo 1. 1. 2020), saj je bilo ugotovljeno, da bi njegovo izvajanje povzročilo nesorazmerno visoke stroške v primerjavi z zneskom izplačane pravice. Komisija je predlog zakona podprla, v razpravi pa je bil izražen pomislek glede morebitne diskriminatornosti določb 8., 9. in 11. člena predloga zakona, saj je bil v osnovi predviden zamik uveljavitev spremenjenih določb tretjega in četrtega odstavka 43. člena, 46. člena ter drugega odstavka 63. člena veljavnega zakona na 1. 1. 2022. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 34. nujni seji 4. 12. 2019 k predlogu zakona sprejel več vsebinskih amandmajev, s katerimi se je pomembno spremenila vsebina predloga zakona. Dopolnjen predlog zakona je Državni svet obravnaval na 24. seji 11. 12. 2019 in med drugim ugotovil, da je bila s sprejetim amandmajem k 21. členu predloga zakona (prehodne določbe) upoštevana pripomba komisije glede morebitne diskriminatornosti določb 8., 9. in 11. člena predloga zakona, saj je prišlo do spremembe prej navedenega presečnega datuma 1. 1. 2022 (na pristojnem odboru spremenjen na 1. 1. 2020, nato pa na seji Državnega zbora z amandmajem dodatno spremenjen na 1. 1. 2021). Državni svet je svoje mnenje poslal Državnemu zboru, ki je v okviru druge obravnave k predlogu zakona sprejel še dodatne amandmaje (poleg prej navedenega popravka presečnega datuma na 1. 1. 2021 je bila ponovno znižana določena višina zneska pomoči ob rojstvu otroka na raven 350 evrov, ki je bila v fazi obravnave na pristojnem odboru zvišana na 500 evrov, prav tako se je ponovno določilo, da se zneski materinskega,*

očetovskega in starševskega nadomestila ne bodo več usklajevali, kot je bilo sicer že prvotno predvideno). Državni zbor je zakon v tretji obravnavi sprejel na 14. seji 18. 12. 2019.

PODROČJE SOCIALNIH ZADEV

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-I), EPA 492-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 19. seji 18. 4. 2019. Glavni namen predlaganih zakonskih rešitev je bila zagotovitev sistemske podpore žrtvam kaznivih dejanj, in sicer v obliki svetovanja, posredovanja informacij, seznanitve z možnostjo sodelovanja v kazenskem postopku in usmeritvami glede navedenih možnosti. V primeru izkazane potrebe bi bile po novem žrtvam, ki sodijo med posebej ranljive skupine, omogočene tudi zaščita in specialistične storitve. Komisija k vsebini predloga zakona ni imela pripomb, je pa izpostavila dva pomembna vidika obravnave žrtev in domnevnih storilcev kaznivih dejanj – nujnost bolj spoštljive medijske obravnave žrtev kaznivih dejanj in bolj korektne, predvsem pa objektivne obravnave domnevnih storilcev kaznivih dejanj, tako v medijih kot v okviru sodnih postopkov, zaradi težav s povrnitvijo dobrega imena nekomu, ki se izkaže za nedolžnega. Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala *Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 20. nujni seji 18. 4. 2019 na podlagi sprejetega amandmaja k 3. členu predloga zakona pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora. Slednji je zakon sprejel na 21. izredni seji 25. 4. 2019.*

Predlog zakona o spremembah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-I), EPA 656-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije, je komisija obravnavala na 24. seji 1. 7. 2019. Namen predloga zakona je bilo zagotoviti lažje ter učinkovitejše odločanje o pravicah iz javnih sredstev, na podlagi avtomatizacije postopkov odločanja, poenostavitve postopka odločanja in sledenja načelu ekonomičnosti uveljavljanja pravic iz javnih sredstev (hiter in učinkovit postopek za stranko, s čim manjšimi stroški). Slednje je želel predlagatelj doseči z ukinitvijo fiktivnega izračuna pravice, do katere bi posameznik ali družina lahko bila upravičena, če bi jo uveljavljala v skladu z vrstnim redom uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. Navedeni fiktivni izračun se v praksi sicer najbolj pogosto uporablja pri odločanju o pravici do državne štipendije. S predlagano spremembo naj bi se zmanjšali tudi zaostanki pri reševanju vlog iz naslova uveljavljanja t. i. letnih pravic iz javnih sredstev avgusta in septembra 2019. Komisija k predlaganim zakonskim spremembam ni imela pripomb, je pa bilo v razpravi sproženo vprašanje možnosti t. i. kopičenja pravic na podlagi predlaganih sprememb, kar pa je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ocenilo kot malo verjetno. *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 26. nujni seji 3. 7. 2019 pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora. Slednji je zakon sprejel na 10. redni seji 12. 7. 2019.*

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H), EPA 683-VIII, ki ga je po rednem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 25. seji 17. 7. 2019. S predlogom zakona se je zasedovalo dva ključna cilja – razmejitev denarne socialne pomoči od minimalne plače z namenom zmanjševanja t. i. pasti neaktivnosti ter hitrejšo aktivacijo upravičencev do denarne socialne pomoči za približevanje oziroma vrnitev na trg dela. S predlogom zakona se je dodatno uskladilo tudi določbe veljavnega Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre) z Zakonom o partnerski zvezi. V razpravi komisije je bila izražena skrb, da se bo z odpravo dodatka za delovno aktivnost prizadelo najbolj ranljive skupine prebivalstva, ki živijo na robu ali pod pragom revščine in res niso sposobne za delo, ter hkrati izgubilo pomemben vzvod za aktivacijo dolgotrajno brezposelnih. Komisija je razpravljala tudi o nerazumljivi situaciji na trgu dela – na eni strani okrog 70.000 brezposelnih (med njimi so sicer številne dolgotrajno brezposelne osebe), na drugi strani

pa povečane potrebe delodajalcev po zaposlovanju, pri čemer slednji na trgu ne najdejo ustrezne delovne sile. Komisija je prepoznala zlasti mlade kot tisto ciljno skupino brezposelnih, ki bi jo bilo treba še posebej aktivno naslavljeni. Komisija je po opravljeni razpravi, na podlagi dodatnih pojasnil pristojnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter navkljub nekaterim pomislekom o ustreznosti predlaganih rešitev, predlog zakona podprla. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 11. seji 11. 9. 2019 pripravil dopolnjen predlog zakona za odločanje na seji Državnega zbora. Slednji je zakon sprejel na 12. seji 29. 10. 2019, Državni svet je nato na 7. izredni seji 5. 11. sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča (več v podpoglavju c) Predloga odločilnih vetov). Državni zbor ob ponovnem odločanju na 13. seji 22. 11. 2019 zakona ni sprejel.*

Komisija je na 30. seji 29. 10. 2019 obravnavala Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za nego otroka (ZINDNO), EPA 777-VIII, ki ga je po rednem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. S predlogom zakona se je želelo urediti izplačilo neizplačanih dodatkov za nego otroka (v tem primeru slepih in slabovidnih otrok) ter povrnitev stroškov pravnega postopka, ki so upravičencem nastali v zvezi z ugotavljanjem odškodninske odgovornosti države zaradi neizplačanega dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo. Obveza povrnitve stroškov je nastala zaradi napačne interpretacije upravičenosti do dodatka za pomoč in postrežbo ter dodatka za nego otroka (med 2003 in 2015 se je sledilo tolmačenju Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, da se navedeni pravici medsebojno izključujeta; do 2015 je veljala tudi drugačna razlaga drugega odstavka 75.a člena Zakona o osnovni šoli in z njim povezano določitev statusa učenca, ki v primeru osebe z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju služi kot podlaga za uveljavitev pravice do dodatka za nego otroka). Komisija je predlog zakona soglasno podprla, a se je spraševala, če vendarle ne bi bilo možno te problematike rešiti že veliko prej, z vestnim delovanjem in medsebojnim sodelovanjem posameznih segmentov izvršne veje oblasti, predvsem pa z bolj življenjsko interpretacijo in implementacijo zakonskih določb. Komisija je posebej opozorila tudi na nujnost ustrezne implementacije predlaganih rešitev (dorečenost postopkov uveljavljanja pravice) ter obveščanja upravičencev do navedene pravice glede možnosti njene uveljavitve, pri čemer je prejela zagotovilo pristojnega Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da bo za to ustrezno poskrbljeno. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 14. seji 5. 11. 2019, na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora. Državni zbor je zakon sprejel na 13. seji 22. 11. 2019.*

Komisija je Predlog zakona o spremembah Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (ZUTPG-C), EPA 648-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru (v osnovi po nujnem postopku) predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 25. seji 17. 7. 2019. Namen predlagateljice novele je bil na enoten in pregleden način zagotoviti usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom, ki se izplačujejo iz državnega in občinskega proračuna, blagajne Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ali Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Slednje naj bi se zagotovilo z usklajevanjem navedenih transferjev enkrat letno, in sicer 1. marca z rastjo cen življenjskih potrebščin v preteklem letu po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. Kot izjema je bilo predvideno usklajevanje odmerne osnove po zakonu, ki ureja varstvo vojnih invalidov, in osnove za odmero rente po zakonu, ki ureja varstvo žrtev v vojni za Slovenijo 1991, ki naj bi se usklajevali s 1. januarjem tekočega leta. Predlagane spremembe naj bi posredno razbremenile delavce na upravnih enotah in centrih za socialno delo, kar pomeni, da bi se lahko zato slednji v večji meri posvečali svojim strankam in opravljali več terenskega dela. Komisija je predlog zakona podprla in ob tem predlagala, da se predvideni prihranek (6,02 milijona evrov v 2019 in 5,61 milijona evrov v 2020), ki naj bi ga prinesel ukrep poenotenja usklajevanja transferjev posameznikom in gospodinjstvom državnemu proračunu, v največji možni meri uporabi za

izvajanje skrbi za socialno izključene, predvsem za aktivacijo dolgotrajno brezposelnih oseb. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 11. seji 11. 9. 2019 pripravil dopolnjen predlog zakona, na podlagi amandmajev nomotehnične narave. Državni zbor je zakon sprejel na 11. seji 26. 9. 2019.*

PODROČJE ENAKIH MOŽNOSTI

Komisija je na 26. seji 5. 9. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o enakih možnostih žensk in moških (ZEMŽM-A), EPA 672-VIII, ki ga je v obravnavo po rednem postopku Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. S predlogom zakona se je želelo izboljšati oziroma doseči enake možnosti žensk in moških oziroma povečati delež podprezentiranega spola pri sestavi delovnih teles vlade ter organov upravljanja in nadzora oseb javnega prava ter pri imenovanju ali predlaganju predstavnic in predstavnikov samoupravne lokalne skupnosti in samoupravne narodne skupnosti v organe upravljanja in nadzora oseb javnega prava. Predlog zakona je predstavljal nadgradnjo vsebinsko podobnega predloga zakona, ki ga je v začetku 2018 v zakonodajno proceduro vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Sašo Tabakovičem, ki ga je komisija na 5. seji 22. 3. 2018, tako kot to zakonsko novelo, prav tako podprla. Komisija je na podlagi pripomb Zagovornika načela enakosti v mnenju opozorila na odsotnost zakonsko določenega mehanizma za izvajanje predlaganih zakonskih določb in nadzora nad navedenim izvajanjem, torej neke oblike sankcij (ni nujno, da v obliki glob ali prekrškovnih določb, čeprav je to po izkušnjah iz tujine najbolj učinkovito) in ocenila, da v praksi na področju enakosti spolov v slovenski družbi še vedno ostaja veliko maneverskega prostora za napredek (npr. pri zagotavljanju enakega plačila za opravljeno primerljivo delo in pri dejanski varnosti zaposlitve (za ženske, ki niso zaposlene za nedoločen čas in se odločijo za materinstvo)). V razpravi je bilo opozorjeno, da gre pri vprašanju enakih možnosti žensk in moških za kompleksno področje, čemur bi morala po oceni komisije slediti tudi procedura izbora osebe za zasedbo posameznega položaja (uporaba kompleksnejših izbornih elementov, vezanih predvsem na njeno ali njegovo usposobljenost za zasedbo položaja). Komisija je prav tako opozorila, da zgolj formalno omogočanje kandidature za posamezen položaj v družbi ali izpolnjevanje kvot še ne pomeni tudi dejanske spremembe doživetja enakosti spolov v družbi. Komisija je pozvala tudi k okrepljenim aktivnostim za zagotavljanje enakih možnosti žensk in moških v okviru gospodarstva, pri čemer je bilo opozorjeno na to, da se predstavnike delodajalcev in delojemalcev kot predstavnike socialnih partnerjev premalo vključuje v oblikovanje rešitev in predlogov za doseganje namena zakona oziroma se jih neutemeljeno izključuje iz izvajanja različnih projektov in dejavnosti z namenom zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk, čeprav so ravno oni tisti, ki lahko na številnih področjih tako v javnem kot zasebnem sektorju najbolj neposredno spodbujajo in zagotavljajo sledenje načelu enakih možnosti žensk in moških. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 11. seji 11. 9. 2019 na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona za obravnavo na seji Državnega zbora, ki je zakon sprejel na 11. seji 26. 9. 2019.*

PODROČJE ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

Komisija je Predlog zakona o spremembi Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-L), EPA 377-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Željkom Ciglerjem, obravnavala na 16. seji 6. 3. 2019. Predlagatelji so želeli s črtanjem sedmega odstavka 53.c člena veljavnega ZZDej omejiti prenos zdravstvenih storitev in posledično finančnih sredstev iz javne v zasebno sfero na način, da bi se javnim zdravstvenim zavodom, javnim socialno-varstvenim zavodom, javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom, koncesionarjem, ki delujejo v mreži javne službe na področju socialnega varstva oziroma vzgoje in izobraževanja, ter drugim javnim zavodom iz šestega odstavka 8. člena ZZDej zakonsko onemogočilo sklepanje pogodb o opravljanju storitev z

drugimi izvajalci zdravstvene dejavnosti. Komisija je sicer opozorila predlagateljev, da se mora javna sredstva v zdravstvenem sistemu porabljati na transparenten način, ocenila kot tehtna, saj je na to večkrat v preteklosti opozoril tudi Državni svet, a predlogu zakona kljub temu ni izrekla podpore. Ocenila je namreč, da bi predlagane zakonske spremembe, navkljub dobri nameri predlagateljev, še bolj zožile že tako majhen manevrski prostor javnih zdravstvenih zavodov in njihovih poslovodstev za poslovanje v skladu z dobrimi podjetniškimi praksami ter dodatno poslabšale trenutno stanje sistema, kar se tiče čakalnih dob in kadrovskih težav. Na podlagi predlaganih sprememb bi bilo ovirano ali celo onemogočeno zagotavljanje določenih zdravstvenih storitev (storitve otroške srčne kirurgije; storitve mikrobiologije; storitve internistov, kardiologov in kirurgov v psihiatričnih bolnišnicah itd.), javni zdravstveni zavodi pa bi lahko ostali brez temeljnih nosilcev dejavnosti, kar bi v končni fazi negativno vplivalo zlasti na paciente, ki bi morali predstavljati prvotno skrb zdravstvenega sistema in države. *Državni svet je predlog zakona obravnaval na 16. seji 20. 3. 2019, povzel mnenje komisije in predloga zakona ni podprl. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je predlog zakona obravnaval večkrat - na 1. redni seji 14. 3. 2019 (prekinitev in preložitvev obravnave), v 1. nadaljevanju seje 4. 4. 2019 (prekinitev in preložitvev obravnave) in v okviru 2. nadaljevanja seje dne 8. 5. 2019, na kateri ni bil sprejet noben člen predloga zakona. S tem se je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu zaključila. Državni zbor pa je na 8. seji 22. maja 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*

Komisija je na 30. seji 29. 10. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-L), EPA 833-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije. S predlogom zakona se je želelo urediti posebne licence za strokovno področje za poklicne profile v zdravstveni negi (medicinske sestre in medicinske tehnike, zdravstvene tehničarke in zdravstvene tehničarke ter tehničarke zdravstvene nege in tehničarke zdravstvene nege iz 38. odstavka ZZDej-K), ki opravljajo dela, ki sicer spadajo v delokrog diplomiranih medicinskih sester, a so zaključili izobraževanje po srednješolskem strokovnem izobraževalnem programu zdravstvena nega (zadnji vpis 81/82). Tistim poklicnim profilom v zdravstveni negi, ki sicer ne izpolnjujejo pogojev glede formalne izobrazbe, bi se torej v skladu z zakonsko novelo zagotovilo primerljivo plačilo za primerljivo delo, na podlagi priznavanja z delom pridobljenih poklicnih kompetenc. Z novelo zakona je bilo predlagano tudi podaljšanje roka za pridobitev licence iz sedmega odstavka 64. člena ZZDej-K na tri leta, namesto prvotno predvidenih dveh, zaradi zamika pri sprejemu dokumenta Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege. Predlagane zakonske spremembe in dopolnitve je podprla tudi Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, ki je nosilec javnih pooblastil na področju izdaje licenc za strokovna področja. Komisija je predlagane spremembe in dopolnitve ZZDej podprla, saj naj bi po njenem mnenju doprinesle k bolj jasni ureditvi področja licenc v zdravstveni negi, ki so v tesni povezavi s kakovostjo in varnostjo opravljenih zdravstvenih storitev. Komisija je glede na zaznane težave z izvajanjem določb 38. člena ZZDej-K v praksi Ministrstvo za zdravje pozvala k ukrepanju v smeri zagotavljanja striktnjšega izvajanja navedenega člena v javnih zdravstvenih zavodih, v izogib nepotrebnemu nezadovoljstvu in demotivaciji med zaposlenimi kadri v zdravstveni negi, ki jih sicer v sistemu izrazito primanjkuje. *Komisija je mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (19. nujna seja 6. 11. 2019). Državni zbor je zakon sprejel na 13. seji 26. 11. 2019.*

PODROČJE LEKARNIŠKE DEJAVNOSTI

Predlog zakona o spremembah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1B), EPA 570-VIII, ki sta ga v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila poslanca Jani Möderndorfer in mag. Branislav Rajić, obravnavala na 22. seji 30. 5. 2019. Predlagatelja sta želela s predlaganimi spremembami uskladiti pravno ureditev po njunem mnenju neenakopravnega položaja galenskih zdravil in prepovedi vertikalnih povezav na slovenskem trgu z zdravili z Ustavo Republike Slovenije, kar naj bi omogočilo nemoteno, smotrno in racionalno izvajanje

lekarniške dejavnosti. Komisija je predlogu zakona nasprotovala iz več razlogov: ker sta jim nasprotovala tako farmacevtska stroka kot Ministrstvo za zdravje in ker so bile predložene spremembe v nasprotju z naporji Državnega sveta v V. mandatu, ko si je slednji na pobudo državnega svetnika Draga Ščernjaviča na različne načine prizadeval za uzakonitev prepovedi vertikalnih povezav v verigi preskrbe z zdravili. Navedena prepoved je bila v preteklem mandatu Vlade Republike Slovenije sprejeta s soglasjem številnih aktualnih deležnikov, med drugim tudi z namenom zagotovitve neodvisnosti strokovnih farmacevtskih delavcev, na kar vseskozi opozarja tudi lekarniška stroka. Komisija je menila, da se bo v primeru ugotovljenih negativnih posledic uveljavitve zakonskih določb 26. člena ZLD-1, ki sta jih predvidela predlagatelj novele, še vedno lahko naknadno poseglo v zakonodajo s tega področja, če se bo ocenilo, da je to nujno. *Komisija je svoje odklonilno mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki na 3. seji 26. 6. 2019 ni sprejel nobenega člena predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 10. seji 12. 7. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*

Oktober 2019 je nato skupina poslancev (prvopodpisani Jani Möderndorfer) vložila vsebinsko malo bolj okrnjen Predlog zakona o spremembi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1B) - skrajšani postopek, EPA 829-VIII, katerega vsebina se je nanašala zgolj na podaljšanje prehodnega obdobja za izvedbo določb o prepovedi vertikalnih povezav v verigi preskrbe z zdravili (26. člen ZLD-1) do 31. 12. 2021. Do navedenega predloga zakona se zaradi nepričakovanega sklica 19. nujne seje Odbora za zdravstvo 6. 11. 2019 komisija ni utegnila pravočasno opredeliti. Navedeni predlog zakona (EPA 829-VIII) je Državni zbor sprejel na 13. seji 26. 11. 2019. O sprejetem zakonu je razpravljala Interesna skupina delodajalcev na 7. izredni seji 27. 11. 2019, z namenom vložitve predloga odločilnega veta na sprejetju zakona, a se na koncu za to ni odločila.

PODROČJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Komisija je na 29. seji 24. 10. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-O), EPA 785-VII, ki ga je po rednem postopku v zakonodajno proceduro predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem. Komisija je predlog zakona obravnavala skupaj z zainteresirano Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance in v povezavi s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) - druga obravnava, EPA 784-VIII (za več glej *podpoglavje f Zadeve, ki jih je komisija obravnavala kot zainteresirano delovno telo*). Z novelo ZZVZZ-O so predlagatelji želeli odpraviti po njihovem mnenju nepravilni in regresiven sistem dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja (DZZ), ga prenesti v sistem obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) in s tem zagotoviti pravičnejši sistem financiranja zdravstvenega varstva na podlagi vplačil prispevkov za zdravstveno zavarovanje. Predvideli so nadomestna sredstva za izvajanje nalog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) po ukinitvi DZZ, torej od 1. 1. 2021 naprej, in sicer iz proračuna Republike Slovenije, kadar ZZZS ne bi bil zmožen zagotavljati financiranja svojih obveznosti, sprejetih na podlagi vsakoletnega Splošnega dogovora v zdravstvu. Glavni vir nadomestnih sredstev bi v skladu z novelo ZZVZZ-O predstavljale zvišane prispevne stopnje za OZZ (nove višine prispevnih stopenj bi se delno uredilo z novelo ZZVZZ-O (tudi nov prispevek za upokojene in prejemnike preživnine po predpisih o preživninskem varstvu kmetov), v večji meri pa s prej omenjeno novelo ZPSV-E). Z novelo ZZVZZ-O je bila predvidena tudi širitev osnove za plačilo prispevka iz 55.a člena ZZVZZ. Pristojna in zainteresirana komisija predlogu zakona nista izrekli podpore, saj sta se zavzela za predhodno poglobljeno razpravo o morebitni ukinitvi DZZ in za pridobitev širokega družbenega konsenza, med drugim predvsem socialnih partnerjev. Menili sta tudi, da bi bilo smiselno posege v sistem zdravstvenega zavarovanja povezati z odpravo ugotovljenih obstoječih anomalij v zdravstvenem sistemu - tako v sistemu financiranja kot sistemu zagotavljanja pravic do zdravstvenega varstva. Skupno mnenje *k predlogu zakona sta poslali Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je predlog zakona obravnaval na dveh sejah. Potem ko je bila njegova obravnava na 5. seji 6. 11. 2019 prekinjena, je odbor obravnavo*

predloga zakona nadaljeval na 1. nadaljevanju seje 27. 11. 2019, na kateri je sprejel večje število amandmajev, na podlagi katerih se je bistveno spremenil sam koncept zakonskih sprememb (po novem je, namesto višjih prispevnih stopenj za OZZ, predvideno plačilo obveznega pavšalnega prispevka v višini 29 evrov, podrobneje so opredeljeni tudi postopki prenehanja izvajanja DZZ s strani komercialnih zavarovalnic). Državni zbor je na decembrski 14. redni seji zaključil drugo obravnavo predloga zakona, v okviru katere je sprejel amandmaje k skoraj vsem členom dopoljenega predloga zakona in med drugim črtal možnost tekočega kritja manjkajočih sredstev za kritje pravic iz naslova OZZ (razlike med prihodki in odhodki ZZZS) iz državnega proračuna (9. člen novele). Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakon opravil na redni seji januarja 2020.

PODROČJE JAVNEGA ZDRAVJA

Komisija je na 4. izredni seji 21. 6. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (ZOUTPI-B), EPA 643-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnem zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jernejem Vrtovcem. Predlagan je bil zamik uporabe ukrepa enotne embalaže tobačnih izdelkov do 1. 1. 2023, saj bi po oceni predlagateljev zaradi uvedbe enotne embalaže tobačnih izdelkov z 2020 lahko prišlo do upada javnofinančnih prihodkov ter prihodkov gospodarstva (iz naslova tranzita in obmejnih trgovinskih dejavnosti), prav tako bi se po njihovem mnenju s takšnim ukrepom poseglo v svobodno gospodarsko pobudo in kršilo pravice iz naslova intelektualne lastnine. Predlagatelji so bili mnenja, da bi se lahko večje učinke pri omejevanju porabe tobaka doseglo s preventivnimi aktivnostmi, ozaveščanjem posameznika in ustrezno vzgojo otrok in mladih, namesto z restrikcijo, zato so predlagali zagotovitev obsežnejšega in stabilnejšega vira sredstev za izvajanje programov zmanjševanja rabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov. Komisija predloga zakona ni podprla, saj je uvedbo enotne embalaže tobačnih izdelkov prepoznala kot ukrep v splošno korist prebivalstva, ki glede na izkušnje iz tujine lahko bistveno pripomore k doseganju zadanih ciljev glede zmanjšanja kajenja. Kot dodatne ukrepe je komisija predlagala izrazito zvišanje cen tobačnih izdelkov ter občutno zvišanje trošarin na tobačne izdelke, saj bi tako zbrana sredstva lahko namenili tudi za odpravljanje posledic kajenja in za izvajanje preventivnih aktivnosti. V svojem mnenju je komisija opozorila tudi na veliko finančno moč tobačne industrije, s katero je slednja dolga desetletja uspela blokirati strokovna mnenja v zvezi s posledicami kajenja in primernimi ukrepi za zmanjšanje njegove pojavnosti v družbi.

Opozorila je tudi na to, da predlagatelji svojih rešitev niso utemeljili na izsledkih znanstvenih in neodvisnih študij, in pozvala k nadaljnjemu ozaveščanju prebivalstva o škodljivosti uporabe tobaka in tobačnih izdelkov za zdravje posameznika in družbe v celoti. Neodvisno od obravnavane novele se je zavzela tudi za zvišanje obsega sredstev, namenjenih preventivnim aktivnostim, in za vzpostavitev posebnega sklada, v katerem bi se namensko zbirala sredstva od trošarin na tobačne izdelke, ki pa bi se jih po mnenju komisije moralo porabljati izključno v okviru zdravstvenega sistema, ki je najbolj neposredno obremenjen s stroški preprečevanja negativnih posledic uporabe tobačnih izdelkov. *Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki na 13. nujni seji 1. 7. 2019 ni sprejel nobenega člena predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 10. seji 12. 7. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*

PODROČJE ZDRAVIL IN MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV

Komisija je na 26. seji 5. 9. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilih (ZZdr-2A), EPA 704-VIII, ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnem zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Namen predlaganih zakonskih sprememb in dopolnitev je bil zagotoviti čim prejšnjo izvršitev sodbe Sodišča EU v zadevi Medisanus (C-296/15) z dne 8. junija 2017 (nedovoljeno sklicevanje na prednostno porabo zdravil iz slovenske plazme) ter veljavni Zakon o zdravilih uskladiti z Direktivo 2001/83/ES,

Direktivo 2001/82/ES, Direktivo 2011/62/EU in Delegirano uredbo 2016/161/EU, v delu, ki se nanaša na biološka zdravila v postopku za pridobitev dovoljenja za promet z zdravilom za uporabo v humani medicini in veterinarski medicini, ter na zakonsko ureditev dveh zaščitnih elementov na zunanji ovojnini zdravila (oznaka v obliki dvodimenzionalne črtna kode in pripomoček za zaščito pred poseganjem v ovojnino zdravila). Komisija je bila seznanjena z mnenjem Javne agencije RS za zdravila in medicinske pripomočke in s stališčem Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), ki nista nasprotovala predlaganim spremembam in dopolnitvam veljavnega zakona. NIJZ je sicer neodvisno od predlaganih zakonodajnih sprememb opozoril na nujnost ureditve področja, ki ga prepoznava kot problematično - omejenega dostopa do cepiv za vse izvajalce zdravstvene dejavnosti (na tej podlagi je državni svetnik mag. Peter Požun v obravnavo Državnemu svetu septembra 2019 v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta predložil svetniško pobudo za hitrejšo neposredno preskrbo izvajalcev zdravstvene dejavnosti in socialnovarstvenih zavodov s cepivi, ki jo je Državni svet podprl in naslovil na Ministrstvo za zdravje; odgovor je Državni svet prejel 25. 11. 2019). K predloženi noveli ZZdr-2A komisija ni imela pripomb, saj je bila seznanjena, da predložene spremembe ne bodo vplivale na sledenje načelu samozadostnosti (zagotavljanje preskrbe z zdravili iz lastnega vira plazme v okviru javne službe), zapisanem v Zakonu o preskrbi s krvjo. Komisija je izrazila podporo vsem ukrepom, ki se jih prepoznava kot nujne za zagotavljanje še višje stopnje varnosti in zdravja prebivalstva v zvezi z uporabo zdravil, in ki po drugi strani, npr. v zvezi z biološkimi zdravili, omogočajo dovolj manevrskega prostora za nadaljnji razvoj domačega raziskovalnega in razvojnega potenciala. Komisija je svoje mnenje k predlogu zakona poslala *Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 4. seji 3. 10. 2019 podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona za odločanje na seji Državnega zbora. Slednji je zakon sprejel na 12. seji 22. 10. 2019.*

b) Zakonodajne iniciative

Komisija je na 15. seji 7. 2. 2019 obravnavala zakonodajno iniciativo z naslovom Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katero je pobudnik za njen sprejem – državni svetnik Tomaž Horvat – predlagal, da se višino nadomestila med začasno zadržanostjo od dela zaradi darovanja in posledic darovanja živih tkiv in organov ter posledic darovanja krvi povrne na raven 100 % osnove, kot je veljalo pred sprejemom Zakona za uravnoteženje javnih financ v 2012. Vsebina 31. člena ZZVZZ, ki je bila veljavna v času obravnave zakonodajne iniciative, je namreč darovalce krvotvornih matičnih celic, živih tkiv in organov postavljala v slabši položaj v primerjavi s prostovoljnimi darovalci krvi, saj jim je bilo zakonsko zagotovljeno nadomestilo zgolj v višini 90 % osnove, medtem ko darovalcem krvi v skladu s 167. členom Zakona o delovnih razmerjih pripada nadomestilo v višini 100 % od osnove. Predvidene finančne posledice predlaganega ponovnega dviga omenjenega nadomestila na 100 %-no raven so bile ocenjene na zgolj 5.000 evrov letno in bi se jih zato brez težav zagotovilo iz blagajne obveznega zdravstvenega zavarovanja. Komisija je predlog zakona podprla, tudi zato, ker je takrat veljavna ureditev predstavljala potencialno grožnjo transplantacijskemu programu, saj so nižje stopnje nadomestil v primeru darovanja komponent krvi, živih tkiv in organov v praksi že začele odvrčati potencialne darovalce. Ker je skladnega darovalca težko najti in ga je včasih tudi nemogoče nadomestiti, je za bolnike življenjskega pomena, da se darovalcev ne izgubi in da se njihova dejanja primerno ceni. Komisija je predlagano zakonodajno iniciativo podprla in pripravila poročilo za 15. sejo 27. 2. 2019. *Državni svet je predlog zakona podprl in ga vložil v zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku. Kolegij Državnega zbora je obravnavo po skrajšanem postopku potrdil na 28. seji 18. 3. 2019. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je predlog zakona obravnaval na 2. seji 8. 5. 2019 in na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 8. seji 25. 5. 2019.*

Na 24. seji 1. 7. 2019 je komisija obravnavala zakonodajno iniciativo z naslovom Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o minimalni plači, katere predlagateljica je bila Komisija za

gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Namera predlagateljice je bila ohranitev dodatka za delovno dobo kot dela definicije minimalne plače, saj bi njegova izločitev iz minimalne plače po njeni oceni predvsem za delovno intenzivna podjetja pomenila, da bi morala krčiti obseg poslovanja oziroma bi bil ogrožen njihov obstoj, kar bi lahko negativno vplivalo tudi na razpoložljiva delovna mesta v državi. V razpravi na seji komisije so se večinoma izmenjevala nasprotujoča si stališča predstavnikov delodajalcev in delojemalcev, pri čemer je na koncu prevladala podpora predlagani zakonodajni iniciativi. Kot posebna težava so bili v razpravi opredeljeni posegi v plačno zakonodajo, ki so se v zadnjem času izvajali na podlagi pobud zgolj enega od socialnih partnerjev in brez poprejšnjega usklajevanja v okviru socialnega dialoga. *Komisija je pripravila poročilo za 20. sejo Državnega sveta 3. 7. 2019, ki predloga zakona ni podprl. S tem se je njegova obravnava v okviru Državnega sveta zaključila.*

Komisija je na 28. seji 14. 10. 2019 obravnavala zakonodajno iniciativo z naslovom Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki jo je v obravnavo Državnemu svetu predložil državni svetnik Franc Kangler. Namen predlagatelja je bil, da se v izrednih bolezenskih primerih, ko je ogroženo življenje posameznika, zdravilo za zdravljenje bolezni pa ni uvrščeno na pozitivno listo oziroma ni registrirano v Republiki Slovenije, posamezniku v celoti zagotovi plačilo zdravstvenih storitev, s tem da se razliko nad ravnijo obveznega zdravstvenega zavarovanja zagotovi iz sredstev državnega proračuna. O tem, ali je takšno plačilo zdravstvenih storitev upravičeno, bi po predlogu zakona odločila Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, na predlog direktorja navedenega zavoda. Komisija je ocenila, da se s predlogom zakona odpira problematiko, ki se lahko dotakne čustev slehernega med državljani in jo je zato težko obravnavati in razumeti izključno na racionalnih podlagah ali v okviru pravil proračunske porabe. Komisija je menila, da zbiranje finančnih sredstev za financiranje zdravljenja oseb, ki jim je diagnosticirana bolezen, ki ogroža njihovo življenje, na podlagi različnih donatorskih ali zbiralnih akcij (zamaškov platenk ipd.), ki so zadnje čase precej pogoste, ne predstavlja ustrezne, predvsem pa ne celostne rešitve. Komisija je zato predlog zakona v prvi vrsti prepoznala kot začetni korak k strokovni in politični razpravi o enem izmed odprtih družbenih vprašanj, ki očitno terja zakonsko in celovito ureditev. Komisija je po koncu razprave, poleg izražene podpore predlogu zakona, predlagala dopolnitev predlaganih rešitev na način, da bodo v čim večji meri strokovno podkrepjene, javnofinančno vzdržne in celovite. *Komisija je pripravila poročilo za 22. sejo Državnega sveta 16. 10. 2019, na kateri je slednji predlagano zakonodajno iniciativo podprl in jo vložil v zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 48. seji 23. 10. 2019 potrdil obravnavo predloga zakona po skrajšanem postopku. Pristojni Odbor Državnega zbora za zdravstvo predloga zakona (EPA 837-VIII) do konca 2019 še ni obravnaval.*

c) Predloga odločilnih vetov

Komisija je na 3. izredni seji 23. 4. 2019 obravnavala Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-E), EPA 419-VIII (več o vsebini zakona v podpoglavju a) Predlogi zakonov - PODROČJE DELOVNIH RAZMERIC IN PRAVIC IZ DELA), ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Brankom Tomažičem. Predlagatelji odločilnega veta so bili mnenja, da ni treba spremeniti naziva praznika, namenjenega spominu na vrnitev Primorske v sestavo matične domovine, ki je bil uzakonjen 2005 in o imenu katerega se tedaj v strokovnih krogih ni veliko razpravljalo, odločitev o poimenovanju pa je bila sprejeta brez nasprotovanj. Posebej so poudarili, da po njihovem mnenju termin »vrnitev« potrjuje implicitno trditev, utemeljeno na zgodovinsko primerljivih dejstvih, da je bila Primorska skozi zgodovino večinsko poseljena s slovenskim prebivalstvom in je bila zato del slovenskega narodnostnega ozemlja, medtem ko termin »priklučitev«, katerega uporaba je bila predlagana z zakonsko novelo, nakazuje na to, da priklučeni del pred tem ni bil povezan z matično domovino Slovencev. *Komisija je predlog odločilnega veta podprla in pripravila poročilo za Državni svet, ki je na 4.*

izredni seji 23. 4. 2019 sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 8. redni seji 21. 6. 2019 zakona ni sprejel.

Komisija je na 5. izredni seji 5. 11. 2019 obravnavala Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H), EPA 683-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila Interesna skupina delojemalcev, ki je ocenila, da predlagane spremembe ZSVarPre (več o zakonu v podpoglavju a) Predlogi zakonov – **PODROČJE SOCIALNIH ZADEV**) ne bodo vodile v hitrejšo aktivacijo upravičencev do denarne socialne pomoči, v zagotovitev višje socialne varnosti posameznikov in njihovih družin ter v zmanjševanje pasti tveganja neaktivnosti brezposelnih upravičencev, ampak ravno nasprotno - v zmanjšanje razpoložljivih sredstev posameznikov in družin, s tem pa v poslabšanje njihovega socialnega in materialnega položaja ter v večjo izpostavljenost revščini in socialni izključenosti. Po oceni Interesne skupine delojemalcev bi ukinitiv dodatka za delovno aktivnost najbolj prizadela tiste posameznike, posameznice in družine, ki že zdaj živijo na robu ali pod pragom tveganja revščine, med njimi tudi večje število dolgotrajno brezposelnih, ki so popolnoma odvisni od prejemkov iz naslova denarne socialne pomoči, in tudi tiste zaposlene, ki imajo tako nizke plače, da z njimi ne morejo preživeti. *Komisija je predlog odločilnega veta podprla in pripravila poročilo za 7. izredno sejo Državnega sveta 5. 11. 2019, na kateri je slednji sprejel zahtevo, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Državni zbor ob ponovnem odločanju na 13. seji 22. 11. 2019 zakona ni sprejel.*

d) Drugi akti, predloženi v obravnavo Državnemu zboru

PODROČJE DELOVNIH RAZMERIC IN PRAVIC IZ DELA

Komisija se je na 23. seji 17. 6. 2019 seznanila z Letnim poročilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2018, EPA 611-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Komisija je poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod) ocenila kot dobro strukturirano, pregledno, informativno in kot dobro podlago za odločanje ter socialni dialog na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Izpostavila je tudi objektivnost podatkov v poročilu in izrekla pohvale dobremu poslovanju Zavoda in njegovemu vodstvu. Komisija je z zadovoljstvom sprejela vse pozitivne podatke Zavoda za leto 2018 (o največjem številu zavarovancev po letu 1991, drugi najnižji rasti povprečnega mesečnega števila uživalcev pravic v zadnjih 28 letih ter zvišanju dejanske upokojitvene starosti in povprečne dopolnjene pokojninske dobe pri novih uživalcih pravic iz pokojninskega zavarovanja). Tako kot Zavod je tudi komisija ugotovila, da določbe ZPIZ-2 očitno dajejo določene pozitivne rezultate, zlasti kar se tiče ukrepov, ki gredo v smeri bonusov (npr. prejemanje 20 %-ne predčasne ali starostne pokojnine). Komisija je razpravljala tudi o vzdržnosti sistema pokojninskega in invalidskega varstva, sedanji in prihodnji demografski sliki Slovenije ter o izgubi mladega in perspektivnega kadra, ki odhaja v tujino. V zvezi z nadaljnjimi spremembami sistema je pozvala k intenzivnemu socialnemu dialogu in poglobljenemu informiranju zavarovancev o nujnosti posameznih ukrepov. Razpravljala je tudi o gmotnem položaju upokojencev (razlika med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo se v zadnjih 11 letih vztrajno povečuje) in o problematiki invalidnin za telesne okvare, ki se jih na podlagi ZPIZ-2 priznava samo še v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Ker gre za pomemben segment varstva invalidov, je pozvala, da naj se to področje ob naslednjih spremembah zakonodaje prenovi in sistematično uredi. Komisija je razpravljala tudi o vzrokih za veliko povpraševanje po informativnih izračunih, o katerem poroča Zavod, ter o obveznosti Zavoda, da po uradni dolžnosti pošilja informacije o pričakovanem času in višini upokojitve za starejše od 58 let. Kot možen način razbremenitve ZPIZ je bila predlagana nadgradnja obstoječega hitrega izračuna pokojnine, ki je dostopen na spletni strani Zavoda. Pri tem je bila komisija obveščena, da Zavod že vzpostavlja novo spletno stran, ki bo poleg splošnega izračuna ponudila tudi možnost bolj poglobljenega izračuna z vpogledom zavarovanca v osebno informativno evidenco. *Komisija je mnenje k letnemu poročilu ZPIZ*

poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 10. seji 27. 6. 2019 seznanil z letnim poročilom, s čimer se je njegova obravnava v okviru Državnega zbora zaključila. Državni svet se je s poročilom ZPIZ seznanil na 20. seji 3. 7. 2019 in sprejel mnenje, pripravljeno na podlagi mnenja komisije, in ga posredoval v vednost ZPIZ.

PODROČJE TRGA DELA

S Poročilom o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2018, EPA 652-VIII, se je komisija seznanila na 25. seji 17. 7. 2019. Komisija je poročilo ocenila kot kakovostno in informativno ter izrekla pohvale delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo. Komisija ugotavlja, da je v zadnjih letih zaznati bistven napredek delovanja IRSD v smeri preventivnih in svetovalnih aktivnosti na vseh področjih, ne samo na področju varnosti in zdravja pri delu. Komisija je izrekla pohvale tudi šestletnemu projektu »Odpravimo konflikte na delovnem mestu«, ki ga je IRSD začel izvajati 2017 in že daje dobre rezultate. Kot pomembno vprašanje varnosti in zdravja pri delu je, kot že večkrat poprej, komisija izpostavila izjavo o varnosti z oceno tveganja, ki ne izpolnjuje prvotno zamišljenih ciljev njene vpeljave in pogosto predstavlja zgolj birokratsko obvezo, namesto oprijemljive podlage za razločevanje med vestnimi in nevestnimi delodajalci ter način doseganja višje stopnje ozaveščenosti tako delodajalcev kot zaposlenih glede varnosti in zdravja pri delu. Z vidika večje zaščite zdravja delavcev je komisija pozvala tudi k zaostritvi regulative v zvezi z zgornjo mejo še sprejemljivih fizičnih obremenitev posameznikov, saj bi se s tem preprečilo številne poškodbe pri delu. V zvezi s predlaganimi spremembami zakonske ureditve evidenc delovnega časa je komisija opozorila, da bodo slednje morale biti predmet intenzivnega socialnega dialoga. Opozorila je tudi na primere izkoriščanja delovne sile na podlagi posredovanja delovne sile v tujino in se dotaknila vprašanja jezikovnih ovir v primeru zaposlovanja tuje delovne sile ter pomanjkljivosti zakonodaje, ki dopušča zaposlovanje delavcev brez znanja slovenskega jezika. To ni slabo samo z vidika njihove integracije v družbo, ampak predvsem z vidika zaščite njihovih pravic in zagotavljanja varnosti (nerazumevanje vsebine pogodb o delu, ki jih podpisujejo, varnostnih napotkov, itd.). Komisija je razpravljala tudi o nujnosti urejanja t. i. prekarnih oblik zaposlitev in o še vedno pogostih kršitvah plačila za delo, o katerih poroča IRSD in jih je mogoče zaznati tudi v praksi, zlasti kar se tiče izplačil regresa. Strinjala se je tudi z opozorili IRSD, da obstoječe število inšpektorjev ne zadošča za učinkovit nadzor nad čedalje večjim številom poslovnih subjektov na trgu dela (konec 2018 215.000 subjektov). Ob tem je menila, da zlasti pri majhnih in mikro podjetjih, ki sicer v bistveni meri prevladujejo v strukturi podjetij v Sloveniji (skoraj 99 %), razlog za kršitve zakonodaje večinoma ni ignoranca vodstev navedenih podjetij, ampak pogosto nerazumevanje oziroma neobvladljivost (pre)obsežnih zakonskih in podzakonskih ureditev, za kar bi bilo treba najti učinkovite rešitve. Kot način za povečanje učinkovitosti dela IRSD je bilo omenjeno povezovanje baz različnih državnih organov in s tem lažji in hitrejši nadzor nad posameznimi elementi delovnih razmerij in varnosti in zdravja pri delu. *Komisija je pripravila poročilo za obravnavo na 21. seji Državnega sveta 18. 9. 2019. Državni svet je svoje mnenje poslal na Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 14. seji 5. 11. 2019 seznanil s poročilom, s čimer se je njegova obravnava zaključila.*

PODROČJE ENAKIH MOŽNOSTI

Z Rednim letnim poročilom Zagovornika načela enakosti za leto 2018, EPA 572-VIII se je komisija seznanila na 21. seji 16. 5. 2019. Komisija je na podlagi poročila ocenila, da je Zagovornik v kratkem času, v katerem deluje, uspel vzpostaviti učinkovit način dela, odpraviti večino zaostankov iz preteklih let in da deluje dobro in odgovorno. Kljub širokemu področju njegovega delovanja, je ocenila, da je njegova vloga v družbi in politiki še vedno premalo razumljena, kar zanj predstavlja dodaten izziv in bo terjalo njegovo dobro svetovanje in preventivno delo na lokalnem in državnem nivoju. V zvezi s problematiko invalidskega varstva in invalidskih organizacij, ki jo je Zagovornik izpostavil v svojem poročilu, je komisija Zagovornika pozvala k uporabi ustreznega izrazoslovja, skladnega z ustaljeno prakso v Republiki Sloveniji in

uporabljeno v Ustavi in zakonodaji. Komisija je razpravljala tudi o številnih organih na državni ravni, ki skrbijo za uresničevanje pravic invalidov, pri čemer je pozvala k okrepitvi njihovega medsebojnega sodelovanja, k jasnejši razmejitvi njihovih pristojnosti ter poenotenju razumevanja posameznih elementov, konceptov in kriterijev pri ocenjevanju ustreznosti uresničevanja Konvencije OZN o pravicah invalidov in zakonodaje s strani države. Pozvala je tudi k skrbi Zagovornika za dejansko uresničevanje pravice do uporabe slovenskega znakovnega jezika kot jezika skupnosti njegovih uporabnikov, potem ko bo slednja zapisana v slovensko Ustavo. Komisija je razpravljala tudi o vprašanju zagotavljanja enakosti moških in žensk z vidika plačila za opravljeno delo (opozorilo o premalo poglobljenih analizah, tudi zaradi pomanjkanja dostopa do ustreznih podatkov zaradi ostrih določb Zakona o varstvu osebnih podatkov); o primerih spolnega nadlegovanja, ki so v 2019 izrazito odmevali v tujini, pri nas pa se jih uradno (še) ne zaznava; o vprašanju diskriminacije na podlagi osebne okoliščine spola (v družbi se večinoma zaznava neenakost in diskriminacijo žensk, čeprav so velikokrat v neenak položaj postavljeni tudi moški); o nujnosti učinkovitega izvrševanja pristojnosti številnih organov, ki na državni ravni skrbijo za uresničevanje človekovih pravic posameznikov in njihovo nediskriminatorno obravnavo ter o še vedno neprimernem odnosu nekaterih delodajalcev do sindikalnih zaupnikov, pri čemer je komisija manevrski prostor za iskanje rešitev na tem področju prepoznala v okviru socialnega dialoga. Komisija je izrekla pohvale Zagovorniku za izvajanje široke informacijske in ozaveščevalne akcije, h kateri sta ga 2018 pozvala tako komisija kot Državni svet. Zagovornik aktivnosti ozaveščanja izvaja na podlagi posebne zloženke, ki vsebuje vse ključne informacije in kontaktne podatke Zagovornika, v njej pa so predstavljene najbolj tipične in stereotipne oblike diskriminacije ter področja, na katerih lahko do nje prihaja. Komisija je predlagala, da se zloženko ustrezno prilagodi tako, da bo lažje razumljiva tudi različnim skupinam invalidov (predlaga se kratek izsek v brajici, tekst v lahko berljivi tehniki za invalide z duševno motnjo, itd.), med drugim tudi gluhim in naglušnim. *Komisija je predlagala obravnavo poročila Zagovornika na junjski seji Državnega sveta, za katero je pripravila poročilo. Državni svet je na 19. seji 12. 6. 2019 sprejel mnenje, ki ga je poslal Odboru Državnega zbora za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki se je s poročilom Zagovornika načela enakosti seznanil na 9. seji 13. 6. 2019. S tem se je obravnava letnega poročila v okviru Državnega zbora zaključila.*

PODROČJE INVALIDSKEGA VARSTVA

Poročilo o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2018, EPA 759-VIII je komisija obravnavala na 27. seji 25. 9. 2019. Komisija je ugotovila, da so bile njene pripombe iz preteklih mandatov v zvezi z delovanjem in poslovanjem FIHO v določeni meri upoštevane in je poročilo FIHO za 2018 ocenila kot pregledno in informativno. Menila je, da bi bilo treba bolj pogosto javno izpostaviti velik družbeni pomen FIHO, predvsem pa ozaveščati ljudi o poslanstvu, ki ga imajo invalidske in humanitarne organizacije v Republiki Sloveniji. Poudarila je, da je bil FIHO ena izmed redkih organizacijskih struktur, ki je v času gospodarske in finančne krize zagotavljala stabilen vir financiranja invalidskim in humanitarnim organizacijam. Kljub temu je ugotovila, da se opozorila o nestabilnosti prihodkov FIHO vrstijo že nekaj let, zato je državo pozvala k uvedbi določenih ukrepov za dolgoročno stabilizacijo virov financiranja FIHO. Kot možna ukrepa za stabilizacijo virov prihodkov FIHO sta bila izpostavljena ukinitev davka na srečke, pa tudi bolj striktna obdavčitev spletnih iger na srečo tujih ponudnikov, za katero se država navkljub dolgoletnim pozivom k ureditvi področja še ni odločila. Komisija je razpravljala tudi o sredstvih rezervnega sklada FIHO in pozvala k razmisleku o specifikaciji pravil za delitev sredstev iz omenjenega sklada, ki trenutno temelji zgolj na splošni oceni pristojnih komisij FIHO za delitev sredstev invalidskim ali humanitarnim organizacijam o pomembnosti posameznega projekta, ki bi terjal dodatna sredstva. Komisija se je dotaknila tudi vprašanja pritožb invalidskih in humanitarnih organizacij na odločbe posamezne komisije FIHO o dodeljenih sredstvih in predlagane spremembe delitvenega razmerja med invalidskimi in humanitarnimi organizacijami. Ob tem je komisija poudarila, da je transparentnosti delovanja FIHO izrednega pomena za ohranitev zaupanja uporabnikov v obstoječi sistem. Ker gre za izredno občutljivo področje

družbene skrbi, bi bilo treba po mnenju komisije delovanje FIHO urejati posebej premišljeno, zato je z nezadovoljstvom sprejela informacije o nekaterih notranjih nesoglasjih v FIHO. Izrazila je upanje, da se bo kljub temu v okviru FIO našlo dovolj volje za spremembe obstoječih pravil delovanja. Komisija je kot možno rešitev za ureditev internih zapletov, okrepitev transparentnosti delovanja FIHO in zagotovitev stabilnejših virov financiranja prepoznala sprejem Zakona o fundaciji za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji in o Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, kar je izpostavil tudi direktor FIHO. Zato je v posebnem sklepu pozvala Vlado RS, da navedeni zakon, usklajen s ključnimi deležniki, čim prej predloži v sprejem Državnemu zboru. *Komisija je mnenje k poročilu poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je na 14. redni seji 5. 11. 2019 seznanil s poročilom, s čimer se je njegova obravnava zaključila.*

e) Zaključki posvetov

Komisija je na 15. seji 7. 2. 2019 obravnavala in podprla Zaključke posveta Starejši kot sedanost in prihodnost družbe, ki sta ga Varuh človekovih pravic Republike Slovenije in Državni svet Republike Slovenije so-organizirala 27. 9. 2018. Namen posveta je bil predstaviti ukrepe, projekte in dejavnosti, ki so namenjeni pomoči starejšim in izboljšanju kakovosti njihovega življenja. Med drugim so bili predstavljeni izsledki raziskave Varuha človekovih pravic Republike Slovenije na področju prehrane, bolnišničnih okužb in skrbništva, dopolnjeni z mnenji strokovnjakov z omenjenih področij. Izpostavljene so bile tudi nekatere druge pomembne tematike - nasilje nad starejšimi, demenca, skrb za invalide ter druge ranljive skupine starejših itd. Svoja razmišljanja o dolgoživi družbi in vprašanih, povezanih s starejšimi in invalidi, so v osrednjem delu posveta predstavili predavatelji s področja socialne oskrbe, institucionalnega varstva, medicine in prava, in sicer v okviru petih vsebinsko zaokroženih tematskih sklopov ter prispevkov na različne teme, predstavljenih v zaključnem delu posveta. V prvem tematskem sklopu so predavatelji predstavili ukrepe, programe in projekte za boljše življenje starejših, prispevka v okviru drugega tematskega sklopa sta bila osredotočena na tematiko prehrane v domovih za starejše ter načrtovanje varovalne prehrane starostnikov v domovih starejših občanov, tretji tematski sklop se je nanašal na tematiko bolnišničnih okužb v domovih za starejše, v okviru četrtega tematskega sklopa so predavatelji z različnih zornih kotov osvetlili problematiko skrbništva v domovih za starejše, v petem tematskem sklopu pa so predavatelji razmišljali o izzivih na področju skrbi za starejše v prihodnje. Na podlagi prispevkov je bil pripravljen tudi zbornik posveta. *Komisija je v poročilu, ki ga je pripravila za 15. sejo Državnega sveta 27. 2. 2019, zaključke posveta podprla in jih predlagala v sprejem Državnemu svetu. Državni svet je na podlagi seznanitve z zaključki sprejel sklep, ki ga je naslovil na vse ključne državne organe in 9. 5. 2019 nanj prejel odgovor Vlade Republike Slovenije.*

Komisija se je z Zaključki posveta Prikaz sistema študentskega dela in njegovega vpliva na mlade in razvoj njihovih kompetenc, podjetja in proračun seznanila na 24. seji 1. 7. 2019. Posvet, ki je bil 10. 6. 2019 in ki ga je vodil državni svetnik Tomaž Horvat, sta so-organizirala Državni svet in e-Študentski Servis. Namenjen je bil predstavitvi strokovnih stališč in izmenjavi mnenj različnih deležnikov, neposredno ali posredno povezanih s sistemom študentskega dela. Predstavitve mnenj so bile združene v tri vsebinske sklope (predstavitev različnih raziskav s področja študentskega dela; predstavitev pomena študentskega dela za mlade, podjetja in proračun; okrogla miza o pričakovanih mladih, delodajalcev in države v povezavi s prihodnostjo študentskega dela). V okviru zaključkov je bilo poudarjeno, da študentsko delo predstavlja najpogostejši način opravljanja plačanih del dijakov in študentov Sloveniji in je pomembno tako za delodajalce kot študente, ki to delo opravljajo. Ima tudi velik pozitiven učinek na državni proračun (letno prinese v državno blagajno 135 milijonov evrov). Ugotovljeno je bilo, da sistem posredovanja študentskega dela v praksi dobro deluje, da je učinkovit in da so bile odpravljene tudi nekatere njegove nepravilnosti iz preteklosti. Vzpostavljenega je več nadzora nad njegovim izvajanjem (inšpektorji imajo več pooblastil za ukrepanje) in možnosti za zlorabe so močno omejene. Izražena je bila potreba po enotnejši ureditvi študentskega dela in po premišljenih in

uskklajenih posegih v njegovo delovanje, ki morajo temeljiti na prehodnih strokovnih analizah in socialnem dialogu. Morebitni ad hoc posegi vanj bi namreč lahko imeli negativne učinke na pokojninsko, zdravstveno blagajno, sredstva za štipendije, univerze, organiziranje, zagotavljanje študijskih in bivanjskih pogojev študentov. *Komisija je pripravila poročilo za 20. sejo Državnega sveta 3. 7. 2019. Državni svet je k zaključkom posveta sprejel sklep, ki ga je v seznanitev poslal Vladi Republike Slovenije, Predsedniku Državnega zbora, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za finance in Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.*

Komisija se je na 30. seji 29. 10. 2019 seznanila z Zaključki posveta Uresničevanje človekovih pravic invalidov, ki ga je vodil državni svetnik Danijel Kastelic. Državni svet je posvet na pobudo Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije so-organiziral 27. junija 2019, ob 10-letnici ratifikacije Konvencije o pravicah invalidov. Cilj posveta je bil opozoriti na vse, kar moramo kot družba še postoriti, da bi se invalidi v slovenski družbi počutili sprejete in da bi jim bila odprta pot do svobodnega in polnega življenja. V zaključke posveta je bilo med drugim vključeno celotno besedilo Sklepnih ugotovitev Odbora ZN za pravice invalidov glede uvodnega poročila Slovenije o izvajanju določil Konvencije o pravicah invalidov, ki vsebuje zavezujoča priporočila, na katera se mora država odzvati najkasneje do 2022. V zaključkih posveta so bili med drugim izpostavljeni pomembni segmenti uresničevanja človekovih pravic invalidov, v okviru katerih mora država v skladu z ratificirano Konvencijo o pravicah invalidov v prihodnje doseči večji napredek: npr. vestnejše uresničevanje pravic invalidov, povezanih s samostojnim življenjem in vključevanjem v skupnost, dostopnostjo transporta in informacij, enakostjo pred zakonom itd.; oblikovanje novih, naprednejših ukrepov, ki se jih mora tudi dejansko implementirati; uresničevanje priporočil, ki izhajajo iz Sklepnih ugotovitev Odbora ZN za pravice invalidov; ureditev pravne subjektivitete Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije; čimprejšnji sprejem Zakona o svetu za invalide Republike Slovenije in posledična vzpostavitev Sveta za invalide kot neodvisnega telesa za spremljanje izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov, v skladu s 33. členom navedene konvencije; zagotovitev stabilnega in trajnostnega financiranja programov invalidskih organizacij, kar bi zagotovilo njihov nadaljnji strokovni in kadrovski razvoj, s tem pa tudi kakovostnejše storitve za uporabnike; zagotovitev polne vključenosti invalidov v vse postopke, ki se dotikajo njihovih pravic, na podlagi soodločanja in ne zgolj zagotavljanja prisotnosti v procesih odločanja; upoštevanje individualnih potreb posameznika pri oblikovanju sistema programov pomoči in storitev; nadomestitev instituta skrbništva z bolj naprednimi načini, kot sta podpora pri odločanju in zagovorništvu; okrepitev zavesti odločevalcev o pomenu uresničevanja človekovih pravic in invalidov; priprava strategije razvoja invalidskega varstva s časovnico in jasnimi, merljivimi cilji, ki bo temeljila na Konvenciji ZN narodov o pravicah invalidov in sklepnih ugotovitvah Odbora ZN za pravice invalidov, na podlagi sodelovanja z reprezentativnimi predstavniki invalidov. Komisija je, na podlagi ugotovitve, da se večina odgovornosti za uresničevanje človekovih pravic invalidov običajno prevali zgolj na pleča Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, v poročilu, ki ga je pripravila za 23. sejo Državnega sveta 13. 11. 2019, Državnemu svetu predlagala, da sprejme sklep, v katerem naj Vlado Republike Slovenije pozove, da zaključke posveta podrobneje prouči in se v roku 30 dni do njih opredeli z vidika vsakega posameznega ministrskega resorja, pristojnega za posamezno področje, izpostavljeno v zaključkih posveta, ne zgolj z vidika Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Državni svet je sklep sprejel, ga posredoval Vladi Republike Slovenije v proučitev in odgovor, prav tako pa v vednost različnim deležnikom na področju invalidskega varstva. Državni svet je 5. 12. 2019 prejel odziv Združenja Dian gluhoslepih Slovenije na sklep k zaključkom posveta, Vlada pa je svojo opredelitev do zaključkov posveta Državnemu svetu posredovala 9. 1. 2020.

f) Zadeve, ki jih je komisija obravnavala kot zainteresirano delovno telo

Na 17. seji 28. 3. 2019 je komisija kot zainteresirano delovno telo, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev, obravnavala Štiriindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic

Republike Slovenije za leto 2018, EPA 420–VIII. S področja pristojnosti Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide sta komisiji izpostavili nujnost popolne prenove sistema invalidskega zavarovanja s poudarkom na že več kot 30 let nespremenjeni ureditvi postopkov ugotavljanja vrst in stopenj telesnih okvar pri pripravi izvedenskih mnenj invalidskih komisij; na nujnost dviga najnižjih invalidskih pokojnin; na še vedno odprto vprašanje enakosti pravic zavarovancev iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so v času do 31. 12. 2012 dokupili dobo študija in služenja vojaškega roka; na dolgoletno diskriminacijo študentov invalidov pri zagotavljanju prevoza med študijem; na pomanjkljivo uresničevanje določb Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (nedostopnost do sodišč in nezmožnost polnega uresničevanja volilne pravice) ter neupoštevanje 2017 sprejetega Gradbenega zakona (nujnost izgradnje in prenove objektov na način, da bodo neovirano dostopni vsem ljudem, ne glede na njihovo morebitno trajno ali začasno oviranost). Glede na številna nerešena vprašanja, na katera redno opozarjajo invalidske organizacije, sta komisiji Varuhu predlagali, da se v naslednjih letih področju invalidskega varstva podrobneje posveti, saj sta opazili, da je v sicer precej obsežnem poročilu Varuha področju invalidskega varstva namenjenih zgolj sedem strani. Komisiji sta z zadovoljstvom sprejeli novico o odprtju enote za intenzivno otroško in adolescentno psihiatrijo v okviru Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana, in o razrešitvi dolgoletne problematike neupravičeno odvzete možnosti staršem slepih in slabovidnih otrok (takrat samo po sodni poti, kasneje tudi po zakonodajni; glej podpoglavje a) Predlogi zakonov; Področje socialnih zadev; Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za nego otroka (ZINDNO) – druga obravnava, EPA 777-VIII), da prejemajo dva različna dodatka. V zvezi s področjem zdravstva sta komisiji izpostavili problematiko čakalnih dob, ki vplivajo na pravico posameznika do pravočasne zdravstvene obravnave in posredno tudi na njegovo socialno varnost. Komisiji sta opozorili tudi na to, da zavarovanci, ne glede na uzakonjene pravice do izbire zdravnika in zdravstvenega zavoda (80. člen ZZVZZ), zaradi trenutnih razmer v družinski medicini v realnosti te pravice ne morejo uveljavljati. Komisiji sta potrdili dobro sodelovanje Varuha človekovih pravic in Državnega sveta na različnih področjih, med drugim tudi pri organizaciji različnih posvetovanj. *Komisiji sta pripravili skupno mnenje k poročilu Varuha, ki ga je Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide poslala Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot zainteresiranemu delovnemu telesu Državnega zbora, ki se je s poročilom Varuha seznanil na 7. seji 9. 5. 2019. Poročilo Varuha je kot matično delovno telo obravnavala Komisija Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 5. seji, dne 4. 6. 2019. Državni zbor je na 9. seji 20. 6. 2019 v zvezi s poročilom Varuha sprejel posebno priporočilo vsem institucijam in funkcionarjem na vseh ravneh.*

Komisija je na 17. seji 28. 3. 2019 kot zainteresirano delovno telo, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev, obravnavala Poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o izvajanju nalog državnega preventivnega mehanizma po Opcijskem protokolu h Konvenciji OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju za leto 2018, 421–VIII. Komisiji sta se seznanili s poročilom, v katerem so popisane aktivnosti t. i. državnega preventivnega mehanizma, v okviru katerega se vsako leto obišče kraje, kjer bivajo ljudje, ki jim je bila na kateri koli način odvzeta prostost, in preverja ravnanje z njimi. Komisiji sta glede na nekatere informacije iz prakse v razpravi izpostavili vprašanje skladnosti trenutnega seznama zavodov, v katerih je ljudem odvzeta prostost, z realnim stanjem oziroma dejansko prakso posameznih zavodov ali domov (marsikateri zavod izvaja ukrepe odvzema prostosti, pa ni opredeljen kot institucija z varovanim oddelkom ali kot kraj odvzema prostosti), in ocenili, da bi navedena problematika terjala dodatne razjasnitve in posebno pozornost Varuha ter morebitno prevetritev oziroma dopolnitev seznama institucij, ki so opredeljene kot kraji odvzema prostosti in so posledično v pristojnosti nadzora DPM. *Komisiji sta skupno mnenje k poročilu poslali Komisiji Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti, ki se je s poročilom seznanila na 5. seji 4. 6. 2019 in pri tem pripravila posebno priporočilo vsem pristojnim državnim in drugim organom za obravnavo na seji Državnega zbora. Državni zbor je navedeno priporočilo sprejel na 9. seji 20. 6. 2019.*

Komisija je na 29. seji 24. 10. 2019 kot zainteresirano delovno telo, skupaj s pristojno Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E), EPA 784-VIII, ki ga je v obravnavo po rednem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem, v povezavi z novelo ZZVZZ-O, EPA 785-VIII (za več glej podpoglavje *a) Predlogi zakonov – PODROČJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA*). Novela ZPSV-E je bila pripravljena z namenom zagotovitve podlage za uresničenje ciljev novele ZZVZZ-O, in sicer na podlagi dviga prispevnih stopenj za obvezno zdravstveno zavarovanje, s čimer bi se zagotovilo nadomestna sredstva za izvajanje nalog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije od 1. 1. 2021 naprej, ko naj bi se v skladu s predlogom ZZVZZ-O ukinilo dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Poleg dviga posameznih prispevnih stopenj posameznih kategorij zavezancev za plačilo prispevkov za socialno varnost, je bila z novelo ZPSV-E predvidena tudi obremenitev pasivnih virov dohodkov po stopnji 7,36 %. Razliko do skupne višine predvidenih potrebnih sredstev za pokritje potreb iz naslova OZZ naj bi se zagotovilo s spremembami ostalih prispevnih stopenj v noveli ZZVZZ-O. Komisiji predloga zakona nista podprli iz istih razlogov, zaradi katerih nista podprli vsebinsko povezane novele ZZVZZ-O. *Svoje skupno mnenje sta poslali Odboru Državnega zbora za finance, ki je predlog zakona obravnaval na dveh sejah – na 15. seji 6. 11. 2019 in na 1. nadaljevanju 15. seje 7. 11. 2019, pri čemer ni sprejel nobenega člena predloga zakona. Državni zbor je na podlagi navedenega na 13. seji 22. 11. 2019 ugotovil, da se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona zaključil.*

g) Ostalo

Komisija je Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2018 obravnavala in potrdila na 14. seji 10. 1. 2019. *Poročilo je bilo vključeno v skupno Poročilo o delu Državnega sveta 2018.*

Komisija je na 18. seji 4. 4. 2019 obravnavala Problematiko skrajševanja čakalnih dob z vidika financiranja zdravstvenega varstva, s poudarkom na rezultatih izvajanja Posebnega vladnega projekta za skrajševanje čakalnih dob in povečanje kakovosti zdravstvene obravnave, v katerega je bilo vključenih 93 izvajalcev javnih zdravstvenih zavodov na primarni in sekundarni ravni. Na podlagi seznanitve s poročilom o izvajanju navedenega projekta ter stališči ključnih deležnikov, povezanih s problematiko skrajševanja čakalnih dob, je komisija ugotovila, da so razvidni nekateri pozitivni rezultati navedenega projekta, ki je temeljil na variabilnem nagrajevanju izvajalcev zdravstvenega varstva, a da slednji zaradi različnih razlogov in okoliščin, povezanih z vsemi deležniki, vključenimi v izvajanje projekta, ni v popolnosti dosegel želenega učinka. Posledično je komisija predlagala Vladi, da prouči možnost nadaljevanja navedenega posebnega projekta na podlagi variabilnega nagrajevanja izvajalcev zdravstvenega varstva. Ob tem je komisija Vlado pozvana k upoštevanju pripomb in predlogov, povzetih v poročilu komisije, ter razširila dosednji obseg deležnikov, vključenih v izvajanje projekta, na vse deležnike, ki lahko aktivno pripomorejo k njegovi učinkovitejši in uspešnejši izvedbi. *Komisija je na podlagi vsebinsko bogate razprave v dodatno sprejetem sklepu predlagala razširitev 17. seje Državnega sveta 10. 4. 2019, na kateri je Državni svet potrdil sklepe, ki mu jih je v sprejem predlagala komisija, in jih naslovil na Vlado Republike Slovenije v proučitev in seznanitev. Odgovor Vlade Republike Slovenije, v katerem je slednja podala odgovore na posamezne sklope izpostavljenih odprtih vprašanj v zvezi s projektom, je Državni svet prejel 30. 5. 2019.*

Komisija je na 19. seji 18. 4. 2019 obravnavala Odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanja državnega svetnika mag. Petra Požuna glede specializantov s področja družinske medicine in izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi (ZZdrS). Vprašanja mag. Petra Požuna so se nanašala na možnost bolj učinkovitega izvajanja 20.a člena ZZdrS, na podlagi katerega se, z namenom razbremenitve izbranih osebnih zdravnikov v okviru primarne zdravstvene dejavnosti, omogoča, da je lahko izbrani osebni zdravnik na podlagi ocene mentorja tudi specializant s

področja družinske medicine, ki opravlja četrto leto specializacije iz družinske medicine, če slednji s tem pisno soglaša. Ker so informacije iz prakse kazale na to, da se 20.a člen ZZdr-S ne izvaja v takšni meri kot bi bilo želeno, so bila na Ministrstvo za zdravje naslovljena vprašanja, ki so se nanašala na število specializantov s področja družinske medicine, ki so konec 2018 opravljali četrto leto specializacije iz družinske medicine; število navedenih specializantov, ki so takrat že opredeljevali paciente v skladu z 20.a členom ZZDrS, in na kratkoročne ukrepe, s katerimi namerava Ministrstvo za zdravje izboljšati učinkovitost izvajanja 20.a člena Zakona o zdravniški službi. Ministrstvo za zdravje je v odgovoru z dne 21. 2. 2019 kot možne ukrepe prepoznalo spremembo programa specializacije iz družinske medicine in načina kroženja specializantov družinske medicine ter določitev novega modela obračunskega modela financiranja splošnih ambulant, ki bi na novo opredelil glavarinske količnike in bi bil stimulatивно naravnani za nove osebne izbrane zdravnike. Poročalo je tudi o zgolj 12 specializantih družinske medicine v vlogi osebnih zdravnikov na dan 1. 1. 2019 (podatki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije), kljub temu, da je potrdilo Zdravniške zbornice Slovenije, da so lahko izbrani osebni zdravniki, pred tem pridobilo kar 45 od 51 specializantov, ki so bili na dan 28. 1. 2019 vpisani v zadnji letnik specializacije iz družinske medicine in so za to izkazali interes. Zakaj je temu tako, je Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ugotavljala v poglobljeni razpravi na 19. seji 18. 4. 2019. Iskala je zlasti odgovore na vprašanja, ali ovire za neučinkovito izvajanje 20.a člena ZZdrS predstavljajo neustrezna zakonodajna ureditev; težave z zagotavljanjem finančnih sredstev za programe ambulant družinske medicine iz sredstev blagajne zdravstvenega zavarovanja; pomanjkanje interesa delodajalcev ali specializantov; sam program specializacije ali pa so ovire sistemske narave. Na podlagi razprave in seznanitve s stališči vseh ključnih deležnikov glede navedenih dilem o vzrokih za neučinkovito izvajanje 20.a člena ZZdrS je komisija oblikovala določene sklepe in v svojem mnenju pozvala Vlado Republike Slovenije, da: pripravi avtentično razlago 20.a člena Zakona o zdravniški službi, z namenom razjasnitve vprašanja odgovornosti specializantov četrtega letnika specializacij, ki lahko opredeljujejo paciente, in njihovih mentorjev, v primeru napak specializantov pri opravljanju dela v vlogi izbranih osebnih zdravnikov; da program specializacije družinske medicine prilagodi tako, da bo specializant družinske medicine v četrtem letu specializacije slednjo v največjem možnem obsegu opravljal na primarni ravni, v ambulanti družinske medicine in pod nadzorom svojega mentorja, pri čemer bo lahko, ob izpolnjevanju pogojev iz 20.a člena Zakona o zdravniški službi, opredeljeval paciente, in da prouči možnost dodatnega nagrajevanja specializantov četrtega letnika specializacije družinske medicine, ki opredeljujejo paciente, v okviru obstoječega plačnega sistema ali preko drugih oblik finančne stimulacije.

Vlada je v odgovoru z dne 6. 6. 2019 ocenila, da so določbe 20.a člena ZZdrS jasne in nedvoumne in da potrebe po avtentični razlagi navedenega člena ni (mentor s potrditvijo specializantove sposobnosti za samostojno opravljanje določenih del prenese odgovornost na specializanta), je pa Vlada RS podprla pobudo za prilagoditev programa specializacije iz družinske medicine tako, da se v zadnjem letu navedenega programa zagotovi daljše kroženje specializantov v ambulantah družinske medicine in posledično zmanjša njihova prisotnost na kliničnih oddelkih. Kot način za izboljšanje dostopnosti do zdravstvene oskrbe za vse prebivalce Slovenije je Vlada prepoznala krepitev primarne ravni zdravstvene dejavnosti, tako kadrovske kot tudi finančno. Kot možno rešitev je navedla tudi ureditev načina financiranja ambulant družinske medicine, ki bo stimulatивно naravnani, kar je v svojem odgovoru z dne 21. 2. 2019 navedlo tudi že Ministrstvo za zdravje.

Ker je Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ocenila, da Vlada RS ni jasno odgovorila na vprašanje komisije v zvezi z možnostjo dodatnega nagrajevanja specializantov četrtega letnika specializacije družinske medicine, ki opredeljujejo paciente, in sicer v okviru obstoječega plačnega sistema ali preko drugih oblik finančne stimulacije, je na 23. seji 17. 6. 2019 oblikovala Zahtevo za dopolnitev Odgovora Vlade Republike Slovenije št. 00202-8/2019/5 z dne 6. 6. 2019. Vlada RS je v dopolnjenem odgovoru z dne 11. 7. 2019 pojasnila, da rešitev vidi v urejanju načina financiranja ambulant družinske medicine, ki bo stimulatивно naravnani. Napovedala je tudi ureditev obračunskega modela, ki bo omogočil nagrajevanje timov družinske ambulante, v skladu z določbami Aneksa št. 1 k Splošnem dogovoru za pogodbeno leto 2019,

nato pa pripravo ustreznih spodbud za tiste specializante s področja družinske medicine, ki želijo postati izbrani osebni zdravnik in opredeljujejo paciente. Do uveljavitve novega načina financiranja specializantov s področja družinske medicine se po mnenju Vlade lahko specializante nagraduje tako, kot vse druge javne uslužbenke (izplačilo dela plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za opravljeno delo), če ima posamezni javni zdravstveni zavod za to na voljo ustrezna sredstva npr. iz naslova odsotnosti javnih uslužbenecv z dela ali nezasedenih delovnih mest.

Ker je problematika pomanjkanja in preobremenjenosti zdravnikov družinske medicine še vedno ostala aktualna tudi v nadaljevanju 2019, je državni svetnik mag. Peter Požun, na podlagi vseh zgoraj navedenih aktivnosti komisije in Državnega sveta, v obravnavo Državnemu svetu na 21. seji 18. 9. 2019 predložil vprašanja Vladi in Ministrstvu za zdravje o napredku pri izvajanju 20.a člena ZZdrS. Odgovor Vlade RS je Državni svet prejel 7. 11. 2019. V odgovoru je Vlada RS navedla, da je povečanje dostopnosti do zdravstvene oskrbe za vse prebivalce Slovenije mogoče zagotoviti le s krepitvijo – kadrovske in finančno – primarne ravni zdravstvene dejavnosti, kar naj bi se zagotovilo s sprejetjem Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2019 (povečanje števila timov v splošni ambulanti za 32 ter v otroškem in šolskem dispanzerju za 21 timov) in obeh aneksov k temu dogovoru (sprememba zgornje meje glavarinskih količnikov na 1895 glavarinskih količnikov z namenom razbremenitve družinskih zdravnikov z Aneksom št. 1; opredelitev novega obračunskega modela za ambulante družinske medicine in pediatrije na primarni ravni, ki predvideva nov mehanizem nagrajevanja timov, ki presegajo 1895 glavarinskih količnikov in hkrati dodatek za povečan obseg dela, z Aneksom št. 2). Vlada je poročala tudi o imenovanju posebne delovne skupine za ureditev ključnih izzivov zdravstvene dejavnosti na primarni ravni, pod okriljem Ministrstva za zdravje (ustanovljena aprila 2019), ki naj bi pripravila predloge za ureditev problematike na primarni ravni, med drugim tudi zagotovitev zadostnih kadrovskih virov, pravičnejše oziroma ustrežnejše razporeditve finančnih sredstev in zmanjšanje administrativnih bremen zdravnikov na primarni ravni. Glede spremembe programa specializacije iz družinske medicine pa je Vlada pojasnila, da so se oktobra 2019 že začeli dogovori s Slovenskim zdravniškim društvom in Zdravniško zbornico Slovenije o prenovi sistema specializacij, tudi na področju družinske medicine. Glede števila specializantov družinske medicine, ki opredeljujejo paciente, pa je Vlada Državnemu svetu poročala o izdanih 23 potrdilih s strani Zdravniške zbornice Slovenije v času od 24. 9. 2018 do 24. 9. 2019, in o 14 specializantih družinske medicine, ki so na dan 1. 9. 2019 opredeljevali paciente.

Komisija se je na 20. seji 9. 5. 2019 v Krškem seznanila z Pilotnim projektom uvajanja dolgotrajne oskrbe – projekt *Integrirana oskrba v občini Krško »MOST«*, s katerim so v Krškem želeli vzpostaviti učinkovito koordinacijo med izvajalci socialnega in zdravstvenega varstva ter na novo vzpostavljenimi vstopnimi točkami s ciljem zagotavljanja integriranih storitev za uporabnika. Namen pilotnih projektov s področja dolgotrajne oskrbe (skupaj treh na različnih koncih države) je testiranje različnih vrst storitev, za katere je bilo že pri izvajanju storitev pomoči na domu ocenjeno, da bi jih bilo dobro vpeljati v sistem, pa za to in testiranje njihove dejanske ustreznosti v praksi ni bilo priložnosti. V jedro aktivnosti pilotnega projekta je postavljen posameznik, ki potrebuje storitve dolgotrajne oskrbe (DO), okrog njega pa deluje mreža izvajalcev različnih storitev in pomoči, ki jih uporabnik potrebuje (koordinator oskrbe, CSD, prostovoljci, enota za oskrbo, enota za ohranjanje samostojnosti, neformalni oskrbovalci, lokalna skupnost, zdravstvene ustanove). Namen pilotnega projekta je tudi preverjanje ustreznosti postopkov ocenjevanja za ugotavljanje upravičenosti do DO in novih storitev ter mehanizmov podpore izvajalcem formalne in neformalne oskrbe za izvedbo kakovostne in varne obravnave na domu uporabnika. Kot pomembne novosti so bile izpostavljene: ocenjevanje upravičenosti do storitev na domu upravičenca (razbremenitev kar se tiče administrativnih postopkov) na podlagi posebnega orodja za oceno upravičenosti do DO z osmimi moduli, vključno z oceno kakovosti življenja upravičencev do DO; elektronsko dokumentiranje postopkov; določitev spleta storitev, ki morajo biti na dnevni bazi vključene v DO posameznega uporabnika; evalvacija ocene po šestih mesecih; vpeljava profila koordinatorja DO kot povezovalca različnih služb in pripravljavca individualnega izvedbenega načrta DO, skupaj z upravičencem; testiranje novih storitev v

povezavi z osnovnimi dnevnimi opravili, podpornimi dnevnimi opravili, kakor tudi storitvami zdravstvene nege kot dela osnovnih dnevnih opravil (priprava zdravil, dajanje zdravil, hranjenje po sondah itd.; cilj je zagotovitev integrirane oskrbe), med drugim storitev za ohranjanje samostojnosti (namen: da upravičenec čim dlje ohrani svojo samostojnost, jo ponovno pridobi oziroma čim dlje ostane v domačem okolju); izvajanje nekaterih do sedaj neobstoječih storitev, ki vključujejo delo dipl. delovnega terapevta, dipl. fizioterapevta, dipl. socialne delavke in magistra kineziologije. V okviru pilotnih projektov se testira tudi storitve e-oskrbe (senzorji za padce, merjenje vitalnih funkcij na daljavo...), vse z namenom večje kakovosti in varnosti življenja upravičencev, pa tudi razbremenitve zaposlenih, ki se jih lahko potem toliko bolj usmerja k neposredni izvedbi storitev za uporabnika. Razbremeni se tudi neformalne oskrbovalce, ki pogosto izgorevajo (možnost 14-dnevnega dopusta na podlagi posebnih podpornih storitev Splošne bolnišnice Brežice in Doma starejših občanov Krško). Kot veliko prednost projekta MOST se izpostavlja zagotavljanje višje kvalitete življenja ljudem, na podlagi oskrbe v domačem okolju. Uporabniki so deležni tako individualne obravnave z vidika razpona različnih storitev, ki jih lahko prejemajo, po drugi strani pa tudi timske obravnave različnih poklicnih profilov. Komisija se je strinjala z Ministrstvom za zdravje, da se mora čim prej vzpostaviti sistem, ki bo zagotovil, da bo imel posameznik, kadar bo potreboval storitve DO, do slednjih ustrezen, hiter in učinkovit dostop. Trenutno marsikje temu ni tako. Pilotni projekt MOST je komisija ocenila kot pomembno dodano vrednost v procesu vzpostavljanja izboljšane sistema DO in kot zagotovilo, da bo DO, ko bo dokončno urejena, lahko resnično učinkovito delovala in predstavljala velik doprinos za posameznika, njegove bližnje in družbo kot celoto. Komisija je na podlagi izkušenj iz tujine (npr. Nemčije) opozorila, da lahko uvajanje sistema DO terja kar nekaj časa, lahko tudi par desetletij, pri čemer pomemben element predstavlja financiranje sistema DO. V primeru solidarnostnega pristopa k financiranju navedenega področja, bi bila po oceni komisije obremenitev posameznika s prispevkov za DO relativno nizka. Kot pomemben element sistema je, poleg njegovega financiranja, komisija prepoznala zagotavljanje ustreznih kadrov za izvajanje storitev DO, pri čemer bi morali na vlaganja v zagotavljanje ustreznih kadrov v okviru DO po njenem mnenju gledati kot na investicijo in ne dodaten strošek. Komisija je posebej opozorila, da je treba poskrbeti, da področje izvajanja storitev DO ne bi postalo prostor iskanja zaslužka, zato je po njenem mnenju ključnega pomena, da jedro sistema DO predstavlja javna mreža izvajalcev različnih vrst storitev, ki se jih lahko ustrezno in pod ustreznim nadzorom po potrebi tudi dopolnjuje. Komisija je dodatno opozorila na pomembno vlogo lokalnih skupnosti v sistemu DO oziroma pri izvajanju različnih oblik skupnostne pomoči, za kar morajo imeti na voljo zadostna sredstva, ter pomen zdravja pri delu za izvajalce storitev (pogosta kostno-mišična obolenja in druge zdravstvene težave, zaradi specifičnosti obremenitev pri njihovem delu). Pozvala je tudi k intenzivnemu medresorskemu sodelovanju vseh ministrstev, ki lahko pripomorejo h končni uveljavitvi zadanih ciljev na področju DO. *Komisija je na podlagi seznanitve s projektom MOST sprejela sklepe, ki jih je vključila v svoje poročilo, in med drugim Državnemu svetu predlagala seznanitev z navedenim projektom. Državni svet se je s projektom seznanil na 19. seji 12. 6. 2019 in na podlagi poročila komisije sprejel štiri vsebinske sklepe, v katerih je izrazil podporo pilotnemu načinu preizkušanja načrtovanih zakonodajnih rešitev z namenom zagotovitve njihove čim bolj učinkovite implementacije; pozval Ministrstvo za zdravje, da čim prej predloži v javno obravnavo predlog zakonodajne ureditve dolgotrajne oskrbe; pozval vse ključne deležnike, da naj bodo pri iskanju finančnih podlag za izvedbo zakonskih rešitev na področju dolgotrajne oskrbe konstruktivni, in predlagal, da se v okviru izobraževalnega sistema že zdaj pristopi k prilagoditvam kurikulumov kot podlage za zagotovitev ustreznega števila posebej usposobljenih kadrov za izvajanje storitev dolgotrajne oskrbe. Državni svet je sklepe poslal Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje v proučitev in odgovor. Državni svet je do konca 2019 prejel zgolj odgovor Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljevanju: Zavod) z dne 28. 6. 2019. Zavod je v odgovoru pozdravil sprejeti sklep Državnega sveta o nujnosti takojšnjega pristopa k prilagoditvam kurikulumov kot podlage za zagotovitev ustreznega števila posebej usposobljenih kadrov za izvajanje storitev dolgotrajne oskrbe, kot tudi dejstvo, da bo že v šolskem letu 2019/2020 možen vpis v izobraževalni program*

zdravstveno – socialni asistent. Podprl je tudi stališče Državnega sveta, da je nujna določena stopnja deregulacije področja z vidika oblikovanja seznama kompetenc pri poklicnih profilih, ki bodo vključeni v dolgotrajno oskrbo, saj Zavod že prepoznava povečane potrebe po zaposlovanju kadra na področju socialnih storitev, zato tudi spodbuja/motivira brezposelne osebe z ustreznimi osebnostnimi lastnostmi za delo na tem področju in jim omogoča ustrezno usposabljanje (predvsem za poklicni profil socialnega oskrbovalca na domu). Zavod je v okviru njegovih pristojnosti izrazi tudi interes za prihodnje aktivno sodelovanje tako pri načrtovanju ukrepov za zagotavljanje kadra za izvajanje dolgotrajne oskrbe kot tudi pri izvajanju teh ukrepov.«

Mag. Nuša Zupanec
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun
predsednik komisije